

സാമ്പിളങ്ങൻ

എരുരാമകൃഷ്ണപിള്ള, ബി. എ.
പാണാവുള്ളി.

സാമ്പി ഇയൻ

റ്റി. രാമകൃഷ്ണപിള്ള ബി. എ.
പാണാവള്ളി.

കനാംപതിപ്പ്
കൊല്ലി 1000

1124ക്കാണ.

പ്രസാധകരാർ,
അമൃതരസിംഹവിലാസം വുക്ഷവിഴ്ച്ചും,
തുറവുൾ
(തിരവിതാംകൂർ)

എ. കെ. അസ്സ്, എറണാകുളം.

14ഓ.

ഒ പ വ റ

മഹനീയമാളിയ ആദർശങ്ങളിടെ ഒരു പരീക്ഷണശാല യംഗലോ മഹാത്മജി. അദ്ദേഹത്തിൻറെ സാമ്രാജ്യത്വാരന്ന ലിംഗനിക്ഷേപവരത്രെ ധമാത്മത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിൻറെ വാലിയ ശത്രുക്കളായും തീരുന്നതു്. നിരക്ഷരക്കഷികളായ സാധുക്ക്ഷേ വാദ്യിക്കക്കയെന്നതാണ് ആത്മാത്മതാസ്ഥാനവും ആയ ഇവക്കെ ഉപജീവനമാർഗ്ഗമന്നതോന്നിപ്പോകുന്ന. ധമാത്മമായി ശാസ്യി ജിയെ അനുകരിക്ഷേപവരെ ഇവർ തൈക്കിപ്പിടിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കു കയും ചെയ്യാറണ്ടോ. ഇങ്ങനെ ഇന്നത്തെ രാഷ്ട്രീയത്വരീക്ഷ ത്വിൽക്കാണും ചില പേരുള്ളകളിടെ ഇടയിൽ മുഴുവനു യാ മാത്രമേതെ വെളിച്ചത്ര കൊണ്ടുവരുവാനുള്ള ഒരു എഴിയ പരി ശുമമാണ് ഇതിൽ അല്ലെങ്കിലും ഒളിത്തിരിക്ഷേപനാബന്ധകിലുള്ളതു്. അതെത്രമാറും ശരിയാണുന്നു് സപ്പുദ്യനും നിശ്ചയി ചുക്കാഞ്ഞുട്ട!

കഴിഞ്ഞവർഷം ടി. ഡി. സുജീക്കളിടെ ആദിമവ്യതിം തു രവുർവച്ചു് ശാസ്യിജയത്തി സമംഗളം ആഭ്യർഥിക്കയുണ്ടായി. അനേറിവസം അഭിനയിക്കുന്നതിനു് ഒരു രാഷ്ട്രീയനാടകകം എ ഫ്രിക്കിടണമെന്നുള്ള വിഭ്രാത്മികളിടെ നിർമ്മാണാവൃത്തിയും ആശയിടെ മലമരതു് “ഈ ശാസ്യിജയത്തി” എന്ന പരമാർത്ഥ വും ഇവിടെ രേഖപ്പെടുത്തേണ്ടിയിരിക്കുന്ന.

പാതുസൂചി

1. ഫകാശൻ—ങ്ങ രാഷ്ട്രീയ പ്രവർത്തകൾ,
നീണ്ടുമെലിഞ്ഞ ശരീരം.
2. കീഴിലുത്തു നന്ദരീ—ങ്ങ നാട്ടംപുറത്തുകാരനായ
നന്ദരീ.
3. കൃഷ്ണ—സിംഗ്രണോഭാഷാ പ്രചാരകൾ.
4. സരസ്വതീക്ഷ്ടി—നന്ദരീയുടെ മകൾ,
വിദ്യാത്മിനി.
5. റഹർ }
6. ഭാസു } രണ്ട് തൊഴിലാളികൾ.
7. കാത്തി—ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടഭാഗി.

നാമ്യി ഇ യ ന്തി

രംഗം 1

(കൈ വഴി. ശക്രം കമാരഭാസ്മം പ്രവേശിക്കുന്നു. ദോഹരം പാത്രം തുകിയിട്ട് കൈ താസ് ശക്രിന്തീരം തോഴ്ത്തു പിടിച്ചുകൊണ്ട് അഡാർ വായിക്കുന്ന പത്രത്തിൽ ബലശ്രൂദനാഡിട്ടാണ് നി ഷ്ടുന്നതു് റബ്ബുപേരും നേരിയ സ്ഥാപ്പും ഡബിൽ മുഖ്യമാണ് ധരിച്ചിട്ടുന്നതു് തലമുടി ചീകി പോട്ടു നൊട്ടിട്ടണ്ടു്. ശക്രിന്തീരം കൈയിൽ ഒരു വലിയ പുസ്തകം തുടിയുണ്ടു്. ശക്രം പത്ര ത്തിന്തീരം പേജ്ഞകൾ മറിച്ചു് അതുതെന്തോടെ ഒരു ഭാഗത്തേക്കു നോക്കുന്നു)

ശക്രം:— എം സബാഹു്. സബാവു സ്റ്റൂഡിനും പരമ്പരാ തമി ലൂളി അഭിരുചിസംഭാഷണം!

ഭാസു്:— വായിയ്യുളിയാ വായിയ്യു!

ശക്രം:— മോസ്റ്റോ! സ്ക്യൂൾ മോസ്റ്റോയിൽവെച്ചു് ഇന്നാലു കൂത്യും 2—15നു് സബാവു സ്റ്റൂഡിനും പരമ്പരാ തമിൽ ഒരു സുദീർഘമായ അഭിരുചിസംഭാഷണം നടന്നിരിക്കും. (ഭാസിന്തീരം നേരെ അതുതെന്തോടെ നോക്കിയിട്ടു്) ഏടു നമ്മുടെ കള്ളുകൾ പരമ്പരാ!

ഭാസു്:— അറിഞ്ഞ സബാവായോ അജ്ഞിഞ്ഞാ ഏടു ഇന്നാളു ഇല്ലവെച്ചു് നമ്മുടെ റേഖകൾ കടക്കാരൻ കണ്ണത്താണുന്നു. അവൻ സബാവായോ?

ശക്രം:— ദേശ കണ്ണത്തിനാനോക്കു് സബാവായകാരത സ്റ്റൂഡി നോട്ടു് വത്തമാനം സംസാരിക്കുവാനോക്കുമാണ് ജൂഡിൽ കിടക്കാരത സബാവാകാനാണൊക്കയില്ല. സബാവു ചാര മു! ഇൻകുല്യാസ്പീ.

ഭാസു്:— സിന്താബാദ്. ഉം വായിക്കണ്ണിയാ ബാക്കി.

ശക്രം:— ഉം, പിന്നെ_എ്_മോസ്റ്റോ _ ഓ് _ നടന്നിരിക്കുന്നു.

ഉള്ളശം രണ്ട് തിനിറു് 24 സെക്കന്റുക്കേരം നീണ്ടനിന്ന
സുചീർഹല സംഭാഷണം—ദേശാദിശാനി പത്രത്തിനു പ്രത്യേ
ക സ്വീകരണം. സവാവു പരമ പത്രപ്രതിനിധികളുമായി
നാളെ മുത്യം 4 മണിക്കൂർ സന്ദർഭക്കും നടത്തുന്നതാണ്—
സ്വ. ലേ!

ഡാസ്:— ഏടാ നമ്മുടെ പരമ കേരി. ആളായല്ലോ! ഉം ഇവി.
ശകർ:— ഹടി. പുതിയ മന്ത്രിസഭ! സബാഷ്. ഗവർമ്മൻറും
ജനങ്ങളിൽ തക്കിൽ ഒരു ഇത്തരിക്കപ്പെട്ടായിരിക്കും: ഫേഡം
നാളെ 6—30ന്—അതു കസറി. ചുണ്ണാ കസറി—ഇൻക
ലാബ്

ഡാസ്:— സിനാബുരാദ്

ശകർ:— ഇനകീരണരണം—

ഡാസ്:— നമ്മുടെ ഭരണം.

ശകർ:— സബാവു പരമ—

ഡാസ്:— നമ്മുടെ പഠ്യ!

ശകർ:— ഏടാ ഇനിയാണ നാം സുക്ഷിക്കേണ്ടതു്. ഇവമുരം
പ്രാം വലിയ മന്ത്രിസദേശം കായ്യുമൊക്കെക്കാണ്ടുവന്നതു
കൊണ്ട് നമ്മുടെ കൂദാശയും കിട്ടാനാണ്

ഡാസ്:— മണ്ഡപ്പിരോമണി! ഇനി മാട്ടറിയിൽ പോകാതെ വീ
ടിലിങ്ഗാൽ ചോരകിട്ടും.

ശകർ:— മുതലാളിത്പോ!

ഡാസ്:— പിടിച്ച വാങ്ങിക്കും!

ശകർ:— ഏടാ അഴിയാ നമ്മുടെ രോഗം പോയി ഈ വേദമോ
ക്കെ മാറ്റി കൂടിച്ചു് അബ്യാസ ചോരവാറിത്തിനു്
ഉടൻതന്നെ രേഖിയോ കേരാക്കാൻ ചോണം.

ഡാസ്:— ഏടാ ഇന്നത്തെ സിനിമാ അതു കഴിഞ്ഞതിട്ടും. ചൊറി
അവളു് ആടിക്കൊണ്ടാണ ചാട്ടും എഹാ!

(രണ്ടുപേരും കെട്ടിപ്പിടിച്ച പരിച്ചുകൊണ്ട് നടക്കും,
എതിർവശഗത്തുടി കീഴിപ്പുത്തു നന്നുതിരി ഒരു ഭാണ്ഡാവ
മായി വരുന്നു)

നമ്പുരി:— (ദേശ്യത്തോടെ) ഫൈ! മെത്രു ഒട്ടപ്ലോ?

ശക്ര്:— ശ്രീ, തന്റെ മഹിഷുംകരതോടിൽ

നമ്പു:— (ശാന്തനായി വിനയത്തോടെ) സാറുമാരു ക്ഷുഖിക്കണം.

ഞാൻ തീരെ അറിഞ്ഞതില്ല. പറഞ്ഞുകഴിഞ്ഞതു അബ്ദം പാണ്ടത്തനു മനസ്സിലായതു്. ഞാൻ തുവിടെയെങ്ങുമുള്ള ആളില്ല. ജാതീലോക നമ്പുരിക്കിയാണ്

ഓസ്റ്റ്:— ഫൊട്ടാ അതിനോടു തന്നെത്തല്ലിയാൽ ‘ബ്രഹ്മഹത്താൽ’ പ്രാപ്തമോ മറോ ഉണ്ടാക്കിമോ?

നമ്പു:— ചന്ദ്രായ് അബ്ദം, അതോക്കെ പണ്ടപ്ലോയിൽനോ? ഈ നൂർ മഹാപാപം മാത്രമേയെല്ലാം. ഞാൻ റാട്ടരനിനു റാജ കയാ വളരെ പടക്കനിന്നു്. എരിൻറെ വിച്ച പറയുകയാം സൗന്ദര്യപ്പാൾ മുഖവായും സ്വല്പത്തിൻറെ തൊട്ട് പട്ടി ഞതാറെ ഇപ്പുള്ളഭദ്രപ്ലോ അതിൻറെ നേരെ പടക്കേട്ട് മാറി ഒരല്ലോ പട്ടിത്താട്ട് കേരുന്നോരു കാണുന്ന കാവിൻറെ തൊട്ട് വടക്കേ ഇപ്പുചാ! ഇക്കണ്ണ പല രാജ്യാംകങ്ങൾു്, ഗ്രാമപ്രീതിയും വരുത്തി നല്കുന്ന മനസ്യത്തായി പരി ചരയപ്പെട്ട് മോക്ഷം സന്ധാരിക്കാനംകൂട്ടിയാ ഇരിക്കിയതു്

ശക്ര്:— നിംഫളട ആ ഭാഡായത്തിൽ.

നമ്പുരി:— പിംഗേഷിച്ചുനാലു്. മുരക്കാൻപോതിയിൽ വെ റിലയും പുകയിലില്ലും അടക്കാഡിമോചിച്ചു ബാക്കി ഏപ്ലോ കൂട്ടോം ഉണ്ടോ. നോക്കാനു മുരക്കാം.

ഓസ്റ്റ്:— താൻ ഏതു രാഷ്ട്രീയ കക്ഷിക്കാറന്നാണോ

നമ്പുരി:— ഫൈഡു് നമ്പകൾ ആ കക്ഷിം കാഞ്ഞാനമില്ല. തനിനു നമ്പുരിയാം. മക്കവഴിയായിരുന്നു. ഇപ്പോൾ വരുന്ന റാജിയാം. കക്ഷി മുഖ്യമാക്കുന്നതും വാച്ചുംകിട്ടുന്നാൽ വരുത്തിലെ നാം പോവില്ലുന്ന പരിച്ചു സാറുമാരെ! ചൗപാട്ട് സ്വ മുഖം നുണ്ടായിരുന്നു. ഏപ്ലോം നണ്ണിച്ചു. നണ്ണിക്കുട്ടി കാരോ കാലത്തു റാടക്കേണ്ടതു നടക്കം. അതിനു നാമെന്നും ഫൈ ചുക്കി? എനിക്കാണക്കിൽ പത്തിരുന്നുവും പരക്ക നെല്ലോണ്ടു

യിങ്ങൻ. അതെല്ലാം ആ പ്രോഗ്രാമീകരണ—അവയും ചൊള്ളാമി റണ്ടി മരിക്കില്ല. ഇതാംയുംപുനാഡി സത്യം. ഇന്ന് പെത്തവഴിയാണ് സാറന്നാരെ എന്നിഷ്ടം എന്നെന്ന് രക്കാക്കിം ആധാരം.

ഭാസ്:— താൽ ഒരു വലിയ മുതലാളിയാണിങ്ങനു ഖല്ലേ!

നമ്പുരി:— ചോ ചോ! തനി നമ്പുരി. ഓ ചുംബാലു നോക്കു

ശകർ:— താനെല്ലാം വലിയ പണക്കാരാം ജനിവുഹാണ്

നമ്പുരി:—ആര്യിങ്ങനു സാറന്നാരെ! എട്ടുംാം കളിച്ചു.

ഇൻ ഓരോഞ്ചു ഇം ഭാണ്യവുംഞ്ചു. ഇന്ന വാല്ലുനിടത്തും ഒന്ന കഴിഞ്ഞുട്ടുടനും. നാശൈ വോറ വാല്ലുനിടത്തും. ഒരു വശംപു ഉജ്ജൽ സമ്പ്രാപിയാലിട്ടു്. ഭാഗ്യത്തിനു ഇം സ്ഥലത്തുവെച്ചു സാറന്നാരെ കാണ്ണു കേട്ടോ. വിനോദക്കി ഷ്ടൈക്കിൽ താൻകുട്ടി നിഞ്ഞളിടക്കുട്ടുട വരാം. ഏറുനോ നിഞ്ഞശൈ എന്നിക്കു കേവാം കാണിച്ചു തന്നതാ!

ഭാസ്:— താനെല്ലാം ലാഞ്ഞളിടെ റിയർപ്പുനീങ്ക കടിച്ചുംാം വാഴ സ്ത്രീ.

നമ്പുരി:— ഹേയോ പുത്രികേട്ട പായാതിതിക്കു. താനെന്നെന്ന് അമേരെട മലപ്പുംലു കടിച്ചുംാം വാഴ്സ്ത്രീ. നാശാലും.

ശകർ:— താൻ മോദിക്കുന്ന പിന്നു താൻ ഒരു മുതലാളിയാണ് തെന്തിനുവരെന്നു്

ഭാസ്:— താൻ ചോദിക്കുന്ന തന്നെപ്പുംഒലയുള്ള മുതലാളിമാ രേ ഇൻ വൈച്ചുവേംറുകയില്ലോ് സവാവു ഗുംബാലിനു മോദിക്കാം സമത്പര സാധ്യിക്കുമെന്നു്. സവാവു പരിച ചോദിക്കുന്ന രശ്യ; സ്വർഗ്ഗമാബോനു്

നമ്പുരി:— താൻ മോദിക്കുന്ന. കനാഡില്ലോ ചോദിക്കുവാൻ. സാറന്നാരെ! ഏറുനോ നിഞ്ഞളിടെ ഫാത്തു് ഒരു മഹലേ കൂട്ടിതന്നുണ്ടാവുന്നതു് വിനോദക്കിൽ ആരെ നാവറഞ്ഞതാൽ —

ഭാസ്:— അങ്ങനെ ചോദിക്കു് ഏടു ശകർ—

‘ஒகர்:— விடேங்க வைப்பதை முவன்று கை கலக்காணியே?

எனுமிட:— ஸஂநேர்! அது மொவற்றுகினா கல ஈண்ணை குழகு
கய்யே சென்றுக்கூடுது’ என்றா கை வலுப் பிரவாஷிலெலையா
எண்ண ஏனிகிட கண்பூசே தோனி கேட்டா? பிரெய் ப
ரிப்பாயிட்டு அது சோலிக்காலல்லோ என விசாரித்து
ஒன்று தாமஸித்துதா! முறவாயூர்ப்புக் குரை விழுதிதை
நிலை ஹாக்கிக்காரிப்பு. அதுரெண்பார்ணதால் வலுப் அனா
குறைமாய்க்.

ଶକ୍ତି:— ଜାଣନେ ହୋଇଥିଲା. ଏହିଦେଇ ଯୁଦ୍ଧ ରାଜ୍ୟ ଅପ୍ରକଟିତ ତଥା
ଯିଲାଗା, ଅପ୍ରକଟିତ ଚକ୍ରଲିଙ୍ଗାଙ୍କ ନିଷ୍ଠାନୀତିଗତିମାତ୍ରା ତଥା
କରିଯାମୋ? ଏହିରେତୀକି ଜୀବିତକରଣିକିରଣ ଉଣାଖୁଣ୍ଡି
ଲାଙ୍କ ଯୁଦ୍ଧ ରାଜ୍ୟ ଉତ୍ସବାନ୍ତିକା ତଥା କରିବାମୋ?

നാമ്പരി:— കുമിലാസുമെല്ലാം മറന്നപോയി സാരങ്ങാരേ! ഏഴ്
ഒളപജ്ഞിക്കുട്ടത്തിൽ കൈ കൊല്ലുമെ പോയിട്ടുള്ള.

ദേശം:—എന്നോ? ഇത് രാജ്യത്തിന്റെ ജീവന്റെ നൈപുണ്യ! തൊഴിലാളികൾ.

ରୁ:—ମୁଁ ପକ୍ଷିକଲେ ଗାନ୍ଧୀର ଫୁଳର ବିଶ୍ଵିରୋହମ କହକିଛକ
ଯାଏଇକଣାହେଉଥାରୁ! ଜାରେତା ଅଭାସକୁରେ!

ഗൈറ്റ്: പിടിക്കുന്ന താസ് അവരുടെ സ്ഥിതിയിൽ.

“— അഞ്ചു! അവടു കാശണകിയും, അഞ്ചു എന്നു തലത്തും!

ஓரை:—தான் எறுவிவாரியே? தலைக்கூடியங்களோ? கைக் குறையாக அது காரணமாற்றி விட்டது என்ற பூஸ்கங் கொட்டகை. தான் தையைக் கொட்டு விட்டது என்று சொல்ல விரும்புவது ஒரு நிலையாக இருக்கிறது. மீண்டும் தலைக்கூடியங்களோ? தலைக்கூடியங்களோ? தலைக்கூடியங்களோ?

ஈ:— அதை கேட்க இயிலிட்டுகின்றாலும் தரகேட்கில்லை. பி
என வழி வெள்ளும்பொதுக்காலத்திலைக்கூடியது—

ଶକ୍ତି:— ଏହିଦେଖା କରିଲା ପ୍ରସଂଗମହାରାଜ, କେରାକେବେଳା? ଅନୁ
ତାଙ୍କ ରାଯିକଷ ଆଣ୍ଟୁପ୍ରାଵ୍ୟୁଃ, ଉଠ.

നാ:— കാരംമാട്ടോ? അരോ ലനിനോ?

ബാസ് :— എഹയു്? ഞാൻ ചൊറിശോ ഇന്ന ജീവിക്കുന്ന മഹാ സംരിൽ ആരുരക്കിലും അദ്ദേഹത്തെ അനിയാതവാദങ്ങോ യെന്നോ.

ശക്രം :— അഭിമാനത്തിന്റെപേരിൽ ഞാൻ തന്നോടു പാഡ്യം ഇനിയെങ്കിലും താൻ ആ കമാനെ അനിയണമോ

നാ:— അംഗങ്ങവരട്ട്. വയസ്സായതുകൊണ്ട് ഓമ്മനില്ലെന്നില്ലെന്നോ കാരംമാട്ടോ കാഹോ നമ്മുടെ മാട്ടുസാധിപ്പു്. അങ്ങ നെ പറയു. ഇം പറഞ്ഞുവന്നപ്പോഴുള്ളു മനസ്സിലായതു്. ഹോ എൻ്റെ മുഖംായുംപും ഇം കാർമ്മശക്തിയില്ലെങ്കി സ്ത്രീ ശത്രുപോലെ എൻ്റെ എത്ര സ്നേഹിതനുാരെയോ മനും പോകുന്നതു്. നിങ്ങൾ ഓമ്മിപ്പിച്ചതു നന്നാക്കി. ഇം നേങ്ങ റം ഒരു കൂഴിപ്പലന്നപോലും റഷ്യയിൻവെച്ചു വളിന്തു കേട്ടോ? അനോ” ലെനിൻ എന്നും രാജാശാനിയും. എ സെൻറ മകൻ നാരാധാനമായി വല്ലുപ്പുമാ. ‘നാഞ്ച’നാ മുഖവൻ വിളിക്കില്ല. ലെനിൻറെ ഒരു എഴുത്തു ഇന്നുലെ യോ മനറാ വന്നിങ്ങും. ഞാനെനാം അദ്ദേഹം ചെപ്പി സൗമ്യംനുാക്കപ്പെറ്റു. മരപട്ടി അധക്കാൻ തീരെ സൗഖ്യംപെട്ടുകൊണ്ടു. നല്ല മനസ്സുനാകേട്ടോ ഇം ലെനിൻ. ഹോ ഞാൻ റഷ്യയിലായിരുന്നപ്പോൾ ലനിനമായിട്ടു ചതുരംഗം വച്ചു അഞ്ചോ ആ കമ പറഞ്ഞാൽ പകലിൽ പോരാ.

ബാസ് :— തിങ്കമെന്നി നേങ്ങളുടെ അവരിവോകം കമ്മിറ്റിക്കണ്ണാം.

ശക്രം :— നേങ്ങൾ ആളിറിയാതെ പറഞ്ഞുപോയാൽനോ.

നാ:— ഹൈയോ സാരല്ലു. ആതു ആപ്പേം അബവല്ലം പറഞ്ഞുനേനോ! ഹോ നിങ്ങളെക്കണ്ണം എയ്യു ഭാഗ്യമായി. ഞാൻ ഒരു മുഖാശ്ചയേ റഷ്യയിൽ പോയിട്ടുജേജുക്കിലും സ്കൂലിന ഏ നെ ബഹു പറിച്ചുകൊണ്ടു. സ്കൂലിന ഒരു വലിയ ക്ഷയാശ ക്ഷീരനാണുന്നു ആ തണ്ണാനമാല്ലു കേട്ടോ? അദ്ദേഹത്തി എൻ്റെ ഓയ്യേറ്റോ? എയ്യു അടക്കോ തുളക്കോ, ഉച്ചു രൂഫീ!

അവായുടെ അട്ടക്കളിയോ? പഴയ കർത്താക്കന്നായുടെ അട്ടക്കൾ കൂട്ടടി തോറുവോകും. അതുകൊണ്ട് വുഠിം ബെടിപ്പും. അവയും കരക്കകാളിൻ്റെ രോധ്യും. നമ്മുടെ സൗകര്യ തോറുവോകുകയേയുള്ളൂ. താമസിയാതെ അദ്ദേഹത്തു ഖറ്റപ്പെടാമെന്നോ സുഖാലിശ്ചെറു ഭാത്യും ക്ഷണിച്ചിട്ടിട്ടുണ്ട്. ഇവിടെയാണെങ്കിൽ ഇത് കൊയ്തുമുണ്ട് മെതിയും. അതെല്ലാം കഴി തുടിട്ടു ഒരു ശനിയാഴ്ച ദരിക്കലും രജുക്കിൽ സുഖാലിശ്ചെറു വീട്ടിൽവെച്ചായാലെന്നാണെന്നോ ഒരു ആലോചനാ!

ശക്ര:— തെന്തോ അവിട്ടുതാട്ട ചെയ്തു തെററുക്കരക്ക മാപ്പുത്തരം എം.

നഃ:— വിഡിതതു പറയാതിരിക്കു. ദുഃഖിനെക്കണ്ടിട്ടുവോണോ ഇവിടുത്തെ വിശ്വരണ്ണലൈക്കപ്പുറയാൻ. അദ്ദേഹം നല്കു മനഷ്യനോ.

ഭാസ്:— അയ്യോ തെന്തുള്ളപ്പാറി കനം പറഞ്ഞുക്കയ്ക്കേ തെന്തോ നിരപ്പരാധികളാണോ!

ശക്ര:— (ക്കു പൊതിയെടത്തിട്ടു്) ലാ! അവിട്ടുണ്ട് തെന്തുള്ളടെ കനതാവാക്കണം.

നഃ:— ഈ നേതാവായാൽ അനീ ഏറ്റവിക്കു കമ്മന്ത്രിപ്പും തുടങ്ങും.

ഭാസ്:— അവിട്ടുണ്ട് തെന്തുള്ളടെ യുണിയൻ മുസ്ലിംശാക്കണം.

നഃ:— (പന്നം വാതിയിട്ടു്) ആക്കട്ടു! ആലോച്ചിക്കാം. മുഖവാ യുറപ്പുണ്ടു് കാഞ്ചാനും! ഇതാക്കുക്കാണും! ലന്തിന് ഹാ! ഏതു നല്കു സപ്രാവം.

ശക്ര:— തിരുമേനി തെന്തോ അവിട്ടുത്തെ നേതുത്വം സ്വീകരി ചൂണ്ടിക്കുന്നു.

ഭാസ്:— ഇൻകുലാബു്

ശക്ര:— സിന്താബുാദ്

ഭാസ്:— നമ്പുരി നേതാവു്

ശക്ര:— നമ്മുടെ നേതാവു് (രണ്ടുപേരും ഭയബന്ധംനേതോ ദെ നമ്പുരിയെ തൊഴുളാക്കാണ്ടു് പോകുന്നു.)

നഃ:— (അവർ പോയ വഴിയേ നോക്കിക്കുണ്ടു്) റിംഗിക്കം. കർട്ടൻ.

രംഗം 2

(എതാഴിലാളികളുടെ ഭവനം, പ്രകാശൻ പ്രവേശിക്കുന്നു.)

പ്രകാഃ:— അതുമില്ലേ ഇവിടെ! പാവങ്ങൾ തുലിപ്പുണിക്കു ദോ
യിരിക്കും.

(കൈയിലിൽനാണ് പതാക ഒരു മുലയിൽ കൂത്തിവരിയ്ക്കുന്ന
ക്ഷീണം ചാരവാനായി ഇരിക്കുന്നു. ദയനിന്മായി പാടുന്നു.)

മലയലമുലയുന്ന മലനാട്ടിൻ മട്ടിതനിൽ

തലചാളുറുങ്കുന്ന ഗ്രാമമെല്ലാം.

ഒഴലിൽ നിശ്ചൽമോന്തി, യങ്ങളാതനക്കാതാ-
യവയ്ക്കും പാടേ നശിച്ചിട്ടുന്നു.

മധുരര മദ്ദേശാലും മധുവാസം വന്നിട്ടിൽ
മമനാടേ! നീരയാശാന്തിനേണു!.....

(ഒരു പാതയിൽ കളിക്കുന്ന ശക്രം താസും മുന്നേയും അ
വരക്കുന്ന പുറകേ ഒരു ചുഡായി കാത്തിയും പ്രവേശിക്കുന്നു.)

പ്രകാശൻ:— എന്നും റിഞ്ഞളിടുന്നും ജീവിക്കുന്ന കാണവാൻ വാ
ന്നതാണ്.

കാത്തി:— അ നല്ലഗേലായിപ്പോയി. ദോ കാണോ. കളിക്കി
ക്കണോ! ഇവിടെനിന്നൊന്നാണും ഇതു കടിച്ചാൽ ശോന്ത
രണ്ടിനേയും കാടിക്കം.

ഭാസ്:— ഏതോ! താനൊന്നു പോയേ!

ശകർ:— ഏന്നീറുഹോടോ തന്റെ പാട്ടിനു തന്നിക്കിവിടെ എ
നേരെ കാഞ്ഞും?

ഭാസ്:— അല്ല, താനൊരു പ്രവർത്ത്യാരങ്കാണോ? ഏന്നീറു
ഹോടോ അവിട്ടുന്നു.

പ്രകാശൻ:— സഹാദാന്നാരേ!

ശകർ:— നിന്റെ അല്ലെന്നെപ്പുന്ന വിളിക്കുടാ! ഹോടോ എഴു
നേരും.

ദാസ്:— പോകാൻ പറഞ്ഞതാൻ.

പ്രകാശൻ:— സ്നേഹിതരേ! നിങ്ങൾ മല്ലപിക്കാതിരിക്കുവിൻ.

കാർത്തി:— അങ്ങനെ മാനോ, ഉയ്യാദയുമഞ്ചുവരു പറേണ്ടു കേരംക്ക.

ശകർ:— എടോ അതു ഒരുപാടം നോക്കിക്കൊള്ളാം കേട്ടോ? തന്റെ ഉപദേശം വേണ്ടപ്പോരാ അങ്ങോട്ടു വന്നോളാം. എന്നിരു പോടോ അവ്വിട്ടും.

പ്രകാശൻ:— സ്നേഹിതരേ! നാശഗത്തനിന്റെ അടിത്തട്ടിലാ ണ നാം. ഇനി ഉയരണം. ഉണ്ടാണം നന്നാക്കണം. നിങ്ങൾ മദ്ധ്യപാനം നിശ്ചയിച്ചു. നാം അഭ്യർധനാരാജീ— അതാഴപ്പുട്ടിണിക്കാരാജീ. നാം നന്നാക്കണം. റിട്ടന നാക്കണം. നാടു നന്നാക്കണം.

ദാസ്:— താൻവലിയ സൗഖ്യപ്പുസംഗം ചെയ്യകയാണല്ലോ! എടോ വാലു നാലുംതുടക്കിയ വഴിയിൽ പോടോ.

ശകർ:— വാന കേരീരിക്കുന്ന അവൻ. പോകാ തുറഞ്ചി (പ്രകാശ ന്റെ കൈക്കപിടിച്ചു എഴുന്നേള്ളിച്ചു വിട്ടുണ്ട്. പ്രകാശ ന്റെ കൊടിയുമെടുത്തു പാടിക്കൊണ്ടു പോകുന്നു)

പ്രകാശൻ:— അൻവില്ലാബൈപ്പുത്താളിവശ്യാരവരുടെ യപരാധമല്ലാം പൊരുത്തിഡേണോ!

(പ്രകാശൻ പോകുന്നു)

കാർത്തി:— ഇതുകൊണ്ടാണം ഞാൻമാത്രം സമ്മതിക്കില്ല. അയ്യേ അങ്ങേങ്ങ പറഞ്ഞതു കേട്ടില്ലോ! ഇനിഡെന്നിനു കടിച്ചാൽ ഞാൻ രണ്ടിനേയും അടിക്കും.

ദാസ്:— എടു തുംബാ നിന്നു ഈ സിനിമാക്ക കൊണ്ടുപോകു മെട്ടി!

കാർത്തി:— തന്റെ സിനിമായും കാണാണെ, കിലിമായും കാണാണെ: എടുന്നോണ്ടു പോടോ ഇവിഡെന്നിനാം.

ശകർ:— എടു താമസിച്ചിട്ടല്ലോടി.

കാർത്തി:— അതിനു പച്ചവെള്ളം കടിപ്പേണ്ടു! ഇതു കടിച്ചിട്ടു വരുന്നു,

തന്ത്രം രസുകാളുാനേ എനിക്കാ ഫണിപ്പാതത്രു”

ശകർ:— എവെത്തിനാണെ മക്കളിയിനാണെ ഇന്ന് തല്ലുഡ്യു! കാത്തി:— വേണ്ടേനോ! ഇതുപോലെ എത്ര വെള്ളിയാട്ട് വനിക്ക റാപ്പു യജ്ഞിപ്പുയിപ്പ്. പിന്നുയാണ് ഇനി.

ഭാസ്:— എൻ്റെ പ്രദിന്ത്രി ഇങ്ങനെ ഒരു ദക്ഷവല്ലര തീട്ട് സാമ്പേ കേണ്ട പറയാതാ!

കാത്തി:— എടുക്കോ തനിക്കെണ്ണെനോ ഇവിടെക്കണ്ടും. എക്കാണ്ടു പേരുണ്ടാണോ അതോ?

ശകർ:— എട്ടി, നിന്നക്കു ഒരു കണ്ണും സാരീം രണ്ട് ഗൂഡിലു കൊണ്ടുള്ളു—വൈമൻകുട്ട മോതിരോം മേടിക്കാരമണീ!

കാത്തി:— ഇതൊന്നും പറഞ്ഞാൽ തൊന്തമാത്രം സമയതിക്കുപ്പ്. മരുഭൂമി കൊണ്ടുപോകോ. അപ്പേക്ഷയിൽ തൊന്തു വലിച്ചുവരിയാ.

ഭാസ്:— തെന്നും നേതാവിനെഴുതിയയക്കം.

കാത്തി:— താൻ പോയി മുട്ടുകേം.

ശകർ — നിന്നെനു ഒരു ഇനക്കുയും തെന്നും വിസ്തിച്ചിക്കുമ്പോൾ.

കാത്തി:— ഇംഗ്ലീഷേയാഗമാനം എന്നോടെട്ടുകേണ്ടി കൊണ്ടുപോകാനെല്ലു പറഞ്ഞത്രും.

ശകർ:— എത്രും? എൻ്റെ വീട്ടിൽ ദിവാന്തിരണം. സേപ്രമാധികാരം. നോനു വെള്ളത്രും അന്തിയാക്കുന്നതുവരെ തോല്പാലും ചെയ്തു കൂടിണിച്ചു അല്ലോ ചെയ്യും സേവിക്കുന്നതിനും എൻ്റെ ഭാര്യയുള്ളൂ പ്രശ്നപ്പേരുത്തുന്നതിനും ഒരു മീറ്റിംഗ്രൂട്ടി ഒരു പ്രമേയംപാസ്സാക്കി ഇന്നത്തെന്ന ഗൂഡിനും ഒരു കമ്പിയട്ടിക്കണ്ണം. എത്രും മുതലാളിത്തെത്തിനെന്നു കരിന്തി എന്തിനും വീട്ടിലോ? ഇന്ത്യക്കലാബു്,

ഭാസ്:— സിന്താബാദ്.

ശകർ!— മദ്ധ്യപാനം.

ഭാസ്:— നമ്മുടെ പാനം.

(മദ്ദു കാഴ്ച പബ്ലിക്കേറ്റോടൊക്കെയും അനോസമശം തൊഴിയാ ക്രിക്കറ്റ് നോട്ടീ ശൈറ്റവണ്ണതാടക്കയും മുള്ളജി പാടിക്കാണ്ട് ആ വേദിക്കുന്നു.)

മുള്ളജി:— സിംഗ്രൂപ്പോം! സിംഗ്രൂപ്പോം! സിംഗ്രൂപ്പോമേ ചുവിയാ വാലാ രാശ്ചുഡാംഡാ മാരാബേഹ. സിംഗ്രൂപ്പോം! സിംഗ്രൂ സോം! മദ്ദുപ്പിനെ ഗോയിംഗ്രൂ'ബേഹ!

ശകർ:— ഇവളാണോ യജമാനന അടിയൻറ ഭാര്യ.

കാഞ്ചി:— ഇങ്ങോരാജാ തന്മുരാനെ അടിയൻറ ആവിറ്റോൻ. ആവിറ്റോരാജാവനു പറഞ്ഞു നടക്കുകയാ! കളിളിംകടി ചു വീടിം വാലിച്ചു അടിയൻ തല്ലിതല്ലി മുളക്കത്താരല്ലു മില്ലായേ!

മുള്ളജി:— എട്ടാ! സിംഗ്രൂപ്പോ ക്ഷൂബീറ്റുവേഹ

ഓസ്:— അവളിരാണ്ട് പറഞ്ഞതപോലെ പേപറഞ്ഞതാണോ യജ മാറനേ.

കാരംഖി:— മക്കളിവിനാണോ ഈ കെട്ടുതാലിയാണോ സത്യം.

മുള്ളജി:— ഏടാ നിംബാക്ക ഇം ഭാഷ നന്നായിട്ടിരിയാക്കപ്പാടാ കഴുതുക്കേ സിംഗ്രൂപ്പോ കിംകരോ ഗോയിംഗ്രൂ'ബേഹ!

ശകർ:— ഇതിച്ചുപ്പിരി മരനീരാണോ!

മുള്ളജി:— ഇവതാരത്തുതകാണല്ലോ! ഏടാ നിംബാക്ക ഇം ഭാഷ വ സ്ഥാപം പഠിപ്പിച്ചിട്ടോ? ഇതു കടിക്കുതെത്താം മഹാത്മ ആ ചരഞ്ഞതിട്ടില്ലോ?

ഓസ്:— അന്നേരാണ് തന്നെല്ല പഠിപ്പിച്ചതും.

മുള്ളജി:— ചു മു പട്ടികക്കേ! ഏറ്റുപറഞ്ഞു. ഭാരതജിൻറ അ ശ്രീനാതിക്ക അനവരതം ഒട ചെരുപ്പുകാണ്ടിരിക്കുന്ന ആ അഭിവാദ്യ നേതാവിനെ വിഘാദ 'ബേധി'മിപ്പിക്കുന്നോ? ഏടാ അദ്ദേഹമല്ല മദ്ദുപ്പിക്കുതെന്നു നന്നു ഉപദേശി കണ്ണതും.

ശകർ:— അരകു!

മുള്ളജി:— പിന്ന (രണ്ടുപേരേയും പിടിച്ചു തലചുട്ടിക്കുന്നു) പി

നൊ ഇതു കട്ടിക്കണ്ടാനെ അങ്ങളാരം പറയ്തിട്ടില്ലോ-ഇല്ലോ!
ഒക്കർ:— ഉണ്ടു ഉണ്ടു!

കുമ്മജി:— ഏടാ! സിംഗ്രണോ ആഫീറർ മദ്യപിനേ, ഇം നി
സ്വന്തം ഭാവുന്ന ദിനിക്കചെയ്യുന്നു. നീ സപയം ‘ധിനു്
ഡോയ്’ ചെയ്യുട്ടുട്ടുനു. നീംന്തു സകല കമ്പ്യൂട്ടുകളിൽ
നീ ഇതിൽ മുക്കിക്കൊല്ലുവരുന്ന ‘ബെഡ്’ ചെയ്യുന്നു. അഞ്ചുനു
ഹാ നിന്നെപ്പോലെയുള്ള അവവയിൽ പട്ടിണിപ്പുംവാണും
നിക്കുന്നു. നീയും നിംന്തു നാട്ടം ഒഴുക്കുന്നു. ഏടാ പാറാം
മഹാത്മജി ആക്സായിട്ട് ഇതു സംഗ്രഹമുണ്ട്” ചെയ്യുന്നു.
പ്രോഡിക്കല്ലെ നിംബുപ്പോലെയുള്ള അവവനും ഉംബാ
രണ്ടായിരിന്. അതുകൊണ്ടു നിംബു ധരാ ഭാരതത്തിലെ ഭീഷ
നാഡിക്കലേ നിംബു മദ്യപാനം നിരക്കുന്നുണ്ട്. ഇതുകൊണ്ടു
ഒപ്പേരാറിക്കമായ പ്രേരണാഗതികൊണ്ടു പാശ കിന്തുവും
രാഖം നിംബു രക്തസാക്ഷിലാക്കുന്നു. കമ്പ്യൂട്ടുകൾക്കും അഹോ
നാത്രം ഹരിജനോദ്ദുരണ്ടിനു ശ്രമിക്കുന്ന ഒരു അഭിവൃദ്ധി
സ്വന്തു ഉപഭോഗങ്ങളിൽ പ്രത്യുഥാതം പാപിക്കലേ! പാപാ!
കലേ നിംബു നാഡാകിൻ, നാഡാകിൻ. ഇതു നശിപ്പിക്കുന്ന
ഒരു മഹാത്മജി സന്നതിക്കുകയില്ല. കാരണം നിംബുകളും
വിയർപ്പുനിരാശാ ഇതു മുഴുവൻ. അതിനാം നിംബുകൾക്കു
വോൺടി, ഏടാ പാപിക്കലേ നിംബുകളും നന്നയുള്ളവരാണി
ഞാൻ ഇതു മുടിക്കാം. ഇനാരെയകിലും നിംബു മദ്യപിക്കാം
തിരിക്കുന്നുണ്ട്. പാപിക്കരാ പാപിക്കരാ.

(വെരുപ്പോടെയെന്ന ഫുപ്പത്തിൽ കട്ടിക്കുന്നു; ധാന്യം, ഭാസ്യം,
കാഞ്ഞിയും അത്രപുരത്തുന്നരാണി കരാക്കിനിൽക്കുന്നു.

കർണ്ണൻ.

റാഗം 3.

(നാമ്പരിയടക്ക വീട് മകൾ സർസപാവിഞ്ചട്ടി ഒരു ഭദ്രയിൽ
ശ്രദ്ധി നില്ലേനു. നാമ്പരി പ്രവിശ്യയോ യാത്രപോകവാൻ എഴു
നേണ്ടുനു. എൻറെ പ്രകാശൻ പ്രഭവഗിഞ്ചുനു.)

നമ്പരി:— (അഷ്ട്രത്തോടെ) ഒറ്റ നായരെന്നു ശക്കാം ടീന്തു
കുക്കുത്തും കുട്ടിവാനേ!

പ്രഥാരൻ:— കയ്യാനിധിയായ ജഗദിശപ്രഭൻ അംഗങ്ങളെ നന്ന
ആരിക്കൊട്ട!

നമ്പരി:— അതിനു തന്റെ തൃപാർശവയാണും വോണക്കോട്ടോടു
കാവുന്നേൽ ശവതിയുടെ തൃപകുണ്ഠ ഇന്നും ഉണ്ടാക്കുന്നു
എന്നിക്കു നുറുക്കുകൾ നിലോം പത്രങ്ങൾ പുരയിട്ടോം.

പ്രകാശൻ:— അംഗിട്ടുത്തുക്കു സവന്നല്ലണാക്കുക്കു!

നമ്പരി:— പരബ്രഹ്മപ്രൈ തന്റെ തൃപാർശവയാണും വോണക്കാനോ.
ഓഹിക്കോണംപ്രൈ കേരക്കുണ്ണാ! എന്നാവനേനു പറയു!

പ്രകാശൻ:— മഹാത്മജിയുടെ ആദശങ്ങളും ആത്മാത്മഭാരി
വിച്ചപ്പിക്കുന്ന ക്ഷാന്താണി നാന്.

സർസപതി:— ശാമതാ മാറാത്മജി—

നമ്പരി:— കിട്ടു തുള്ളാതേ കുട്ടി! (പ്രകാശിഡാംഭ്) കാരോടു
അതിനാം എന്നു നേതാവാക്കാൻ വന്നതാശ്വീകിക്കും. സർ
സപതിക്കുട്ടി ആ പുള്ളപായിത്തുടക്കത്തുണ്ടുവാൻ!

പ്രകാശൻ:— വോണാ! അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആദശങ്ങളിൽ പിബ
തെക്കിലും പ്രവൃത്തിപാലത്തിനിൽവരുത്തണി നമ്മുടെ മഹത്താ
ജ്യൈത്ര സേവിക്കുവാനാണ് എന്നും ഉണ്ടുണ്ടോ.

നമ്പരി:— കാരോടു പണ്ടു നാശുടെ അശാസ്ത്രപ്രസ്തുല കടലു
സേവിച്ചതുപോലെ ഇപ്പോൾ

സർസപതി:— അപ്പോൾ അദ്ദേഹം ചംഛുന്നതു കേരക്കു.

നമ്പരി:— നിന്നോടു ഇടക്കകുറിപ്പുറയ്ക്കാനോ ഒരു ഏവരും
വല്ലുമണ്ണു കുട്ടി നാൻ പാണത്തിട്ടുണ്ടുണ്ട്

പ്രകാശൻ:— കുമാരന്നാരം, കുചേ പന്മാരു, എന്തെങ്കിൽത്തെന്തെന്തെ
കഴിക്കുന്ന നാട്ടാൻ' ഇം റോറതം.

നമ്പുരി:— കാഹോ? ഭൂമിയാസുമെല്ലാം കടിപ്പുള്ളിമുടത്തിന്റെ
പടിവാലു കടന്നുപൂജിക്കുന്ന തീവര മരാംകട്ടോ?

പ്രകാശൻ:— ഒരു സാമ്പത്തിക സമത്വം ഇന്ന് നിലവിലുണ്ട് സ
കല പ്രദീപ്പം ചേരുന്നതേണ്ടിയും പരിഹരിക്കാം.

നമ്പുരി:— ജോസ്റ്റൊ! ഫേഡായി ഇം സരസ്പതിയുടെ ഓതകോ
നോട്ടുക്കണ്ണോ അവാളുകിട്ടുന്ന ശാരൂം പിടിക്കാം!

സരസ്പതി:— അപ്പേറം മുട്ടവൻ പറയുന്നു അപ്പോൾ

പ്രകാശൻ:— അരിനിന് പബ്ലിക്കാർ സഹോദരരഖ്യാല്പ്പാ സൗഹാർദ്ദ
നൈസ്ഥിതിയോടെ താഴോട്ടിരഞ്ഞിവരാതെ—

നമ്പുരി:— ഒഹരു" എൻറെ വിട്ടിക്കാച്ച ആഭാസത്തരം പറക
ഡോ. പബ്ലിക്കേഷ്യായിരുന്ന എന്നതിൽ നിങ്ങളെല്ലാ
ക്കപ്പേട്ടി. പോടോ പടിക്കവെളിലു്.

സരസ്പതി:— അപ്പോൾ അപ്പേറം ഗാന്ധിയുടെ ആദർശങ്ങളെല്ലാ
ണോ പറയുന്നതു്.

നമ്പുരി:— ഗാന്ധിയാരാ! എൻറെ ഹാന്റോരാണോ? എയു് നിങ്ങ
ളി ഒന്നു സ്ഥലംമാഴിക്കപ്പോ

പ്രകാശൻ:— ക്ഷമിക്കണം. ഇവിടെ ഒരു ഗ്രാമീണ സംഘടന
സ്ഥാപിച്ചു്.

നമ്പുരി:— നിരത്തു താൻ മൂലിക്കുന്ന ആധാക്കാരനോ അതോ
ഗാന്ധീരെ ആധാക്കാരനോ?

പ്രകാശൻ:— ഇം ഭാർത്തമാതാവിന്റെ മുലപ്പാൽ കടിച്ചവളിന്
കൂടി ആശവു് മാത്രമുകിക്കവേണ്ടി സകലതും സംത്രജിച്ചു്
ബാധാസഹായം സാധ്യക്കുള്ളെടുത്തുന്നതിനു അപ്പോരാത്രം
പണിക്കപ്പെടുന്നവരിൽ ഒരു അല്പപ്രാണി.

നമ്പുരി:— മതി തന്റെ പ്രസംഗം താൻമാറു മെലപ്പാലു കടി
ച്ചിട്ടുള്ളാനു തേരേജാമപ്പോടോ? പോടോ ഏഴു—ഒന്നും
പോകുന്നപറഞ്ഞതാൽ.

സരസ്പതി:— അച്ചു ഫോറിക്കാതിരിക്കു.

പ്രകാശൻ:— ദയവാനി—

നമ്മൾ:— നിരത്താൻപറമ്പൽ ലേഡി കാരോ ശ്രദ്ധപ്പേരും പറഞ്ഞ
ആളുകളിൽ കരഞ്ഞുകളിപ്പിക്കാൻ കാരോ വോഷ്ട്രാംഗേട്ടി ന
ടക്കരാ. ഇം പോ! പട്ടികൾക്കാളിയിൽ.

പ്രകാശൻ:— ഇതാണുണ്ടാം, ഒരു ത്യാഗിയുടെ പാതാണുണ്ടിതി.
അഭ്യർത്ഥനിനോ ആരാത്മ തയ്യോ ഇടം മൊട്ടക്കാതെ
പട്ടിപ്പിച്ചാവണ്ണം റക്തകളിൽ കെട്ടിയും സ്ത്രിയും
സംസ്കാരസംബന്ധത്തില്ല—

നമ്മൾ:— നിരത്തുകാ! ഏറുവു കൃതേ! ഒ പോ!

പ്രകാശൻ:— ഞാൻ പോകുന്ന ഹാ! മഹാത്മാവോ! ഇവാങ്ങ് മാന
സാന്തരം വായ്ക്കേതുണ്ടെ! (പോകുന്ന)

നമ്മൾ:— വന്ന കേരിരിക്കുന്ന കാരോനാം പറഞ്ഞു്. അതിനന
ഡാം തുള്ളാൻ നീയും എന്താക്കും! നിന്നെന്ന കരച്ചിലു നിര
ത്താറായില്ലേ: ഗാധിജയന്തി, മാഞ്ചാത്താലികയന്നോ
ക്കെട്ടുവണ്ണു ഇംഗ്ലീഷ്യാനു മട്ടിപ്പിക്കാൻ തീന്തിരിക്കും.

സരസ്പതി:— എനിക്ക് ഉണ്ടെന്നയാണുകിൽ പജ്ജിക്കുട്ടിൽ
പോകാൻറാജു.

നമ്മൾ:— അതാണ നമ്മുടെ തവാടിനു ഇപ്പോഴുണ്ടുവെന്ന നിലക്കു
കൂട്ടും എന്നും തോന്നാതിക്കുന്നില്ല. അല്ല നോക്കു
ണോ? ഇംഗ്ലീഷ് പജ്ജിക്കുട്ടിൽന്നെന്ന പട്ടി കണ്ണപ്പോരാ പെ
ണ്ണിന്നെന്ന ധിക്കാറം. അപ്പോരാ തലയിരിക്കുന്നിട്ടു കഴു
ത്താക്കുന്നോരം ഇരാറം എന്നു വെച്ചുക്കുമോ? പാരക്കു
നിന്നു അണം എന്തിനാ!

സരസ്പതി:— ഗാധിജയന്തിക്ക് നാലഞ്ചും വേണും ഒരു കുഹ
ടീം വേണും.

നമ്മൾ:— അതുരണ്ടും ഒണ്ടേലേ ഈ ഗാധിജയന്തി ആക്കുള്ളോ.

സരസ്പതി:— എന്നും സാർ പറഞ്ഞതു്. നാലു കുടിപിടി
ശ്ച ഒരു ഫോഷ്യാറ്റും വലിയ മീററിംഗ്രൂണ്ടു് എല്ലാ

അം ഇതു ഒക്കാട്ടമാം, എന്നാൻമാറും വൈരം കയ്യുംവീശി, എം എന്നെങ്ങാണ്ടുമെല്ല.

നമ്പുരി:— കണ്ണടിപ്പേ സാരംമാർ_എന്നെന്നെക്കാണോനാം. പറയി ഒക്കെങ്ക ഹ വൈരതേ കുട്ടികളെ കാരേന്നു ചുറ്റേയു പുലി വാലു പിടിപ്പിക്കം അവായ വീട്ടിൽ വന്നാൽ ഇന്ത്യാദിവാക്ഷ കരണബുവരുണ്ടോ എന്നെന്ന് ഒരെവമേ!

സരസപതി:— പിനെ എല്ലാക്കട്ടികളിം കൊണ്ടുവരുമെ!

നമ്പുരി:— പിനെ നീമാറും കൊണ്ടുചെന്നിപ്പേനാവാച്ച ഇതു താനേ കിരുവായന്നതു്.

സരസപതി:— പിനെപിനെപെല്ലാവാം എല്ലാ കളിയ കഴുമേ!

നമ്പുരി:— നീ അായട നേതാവാക്കണം. അപ്പെന്നയാളു കുട്ടികളുടെ സാഹർമ്മ്യം കാണിക്കേണ്ടതു് നേതാവായാൻ ഇം പറഞ്ഞതെന്നാം ആവശ്യമില്ല.

സരസപതി:— എന്നിക്ക അച്ചുനോട് പറയാൻ മേലു. എന്നാൻ പജ്ഞിക്കുട്ടത്തിൽ പോകണോ ഇതു തരണം— (പോകാൻ ഉം വിക്കൊന്നാ)

നമ്പുരി:— കുട്ടിയുടെ ഓ :റം കണ്ണടിപ്പോ ഇതുവരു. അതുപേ എ നീ ഇം ഗാഡിജയന്തീന വച്ചാലു്.

സരസപതി:— മഹാത്മാഗാധിയാണ് നമ്പുരി ഭാരതത്തിനാ സ്വാത്രയും റാണിച്ചുതന്നതു്

നമ്പുരി:— എന്നു ഇപ്പോൾ കേരാമക്കാ.

സരസപതി:— അദ്ദേഹത്തിന്നു തുാഗമാണ് ഇന്നത്തെ നമ്പുരി സ്വാത്രയുംതന്നെ കാരണം. എപ്പോ ഭാരതീയക്കം അദ്ദേഹത്തോടു കടപ്പാട്ടണ്ടു്.

നമ്പുരി:— തൈദാതമ്മിൽ കാൽക്കാശിന്നു കടവാലു,തയില്ല. കിണ്ണതെ നമ്പുരി നെല്ലുംറം ശര കത്തിപ്പോളിച്ചുണ്ട്. ആ പ്രോഫിക്കൾ_അവർ വെള്ളമിറിക്കി മരിക്കില്ല—കൊണ്ട് പോയതു് എന്നിട്ട് ഇം ഗാഡി എത്തുവെജ്ജു. മക്കളെ എന്നു പ്രയത്നിച്ചാൽ നിന്നു സുവര്മായിക്കഴിയാം. ഗാ

സി വേലയെടുത്താൽ അദ്ദേഹത്തെ മക്കരാക്കണ കൊള്ളണം.
നമക്കെന്തു്?

സരസ്പതി:— അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രധാനമലബാണ് ഇന്ന നാമ
നടപിക്കുന്നതു്.

നമ്പറി:— അതു പരമാത്മം. ഇം ഭർത്തയിനം കൊള്ളുന്നതായു
മരമല്ലാം കാരണം ആ കാരണവരാണ്.

സരസ്പതി:— അദ്യോ പാതകം!

നമ്പറി:— തക്കത്തും പറഞ്ഞാലുണ്ടോ?

സരസ്പതി:—എന്നിക്കു അണ തനില്ലെങ്കിലും വേണ്ടില്ല. അ
ദ്ദേഹത്തെ ആരക്ഷിപ്പിക്കുന്നതു്.

നമ്പറി:— അതിനോ? നിന്റെ തൊണ്ടയിടവന്തെന്തിനാ മക
ഴോ സരസ്പതിക്കട്ടി. അല്ല കാഞ്ഞം പറയു. നാലേ എ
ന്നാണ വിശ്വഷം.

സരസ്തി:— നാലേയാണ് ആ മഹാത്മാവിന്റെ ജന്മിനം.

നമ്പറി:— അതിനോ.

സരസ്പതി:— അതു കേമമായി ആരോഗ്യിക്കണം.

നമ്പറി:— കാവോ! അതിനു നിംബുളംബോ ആരോഗ്യിക്കേണ്ടതു്?

സരസ്പതി:— ചിന്മലാതാരാണ്.

നമ്പറി:— നീ ദേശ്യപ്രേക്ഷിക്കുന്നതു്. എന്റെ പുന്നാളിരാ ആ
രോഗ്യിക്കുന്നതു് നീയുണ്ടോ അതോ താനാണോ?

സരസ്പതി:— അപ്പോൾ.

നമ്പറി:— അപ്പോൾ അപ്പോൾ ഗാന്ധീം പുന്നാം ആരാ ആ
രോഗ്യിക്കുന്നതു്

സരസ്പതി:— നമകളിലുണ്ടു്. അദ്ദേഹം ദരിദ്രനാണ്. ത
ന്റെ സകല സ്വത്തും സാധുക്കരാക്കണ സംഭാവനകൾ അല്ല
ഈനഗംനന്നു ജീവിക്കുന്ന ഒരു സന്ധാസിയാണ് ആ
മഹാൻ.

നമ്പറി:— ആണോ ഹാ! ദരിദ്രനാണെങ്കിൽ പുന്നാളിം ആരോഗ്യം
ജീവിക്കും. ചിന്ന സന്ധാസിയാണെങ്കിൽ ഇവിധ

ലെക്കിക്കവിഷയത്തിൽ തീരെ അസ്ഥാനിയും കാമാപ്പിള്ള പിന്നെതിനാ ഇം കേശലാഹലം.

സരസ്വതി:— തന്റെ പുറനാഴി അദ്ദോഷിക്കാൻ അദ്ദേഹം പാഞ്ചനാമിള്ള.

നന്ദി:— പിന്നെ. ഇം പേരു പാതയു ബാക്കിയുള്ളവരെ കാബളിപ്പിക്കാനും വിധിവോഷം കെട്ടിക്കാനും ഉള്ള ഒരു വഴി ഇല്ലോ! എന്നും സരസ്വതിക്കുട്ടി ഇനി ഇംഗ്ലീഷ് പരിക്കേണ്ട കേട്ടോ? വല്ല അടക്കല്ലായിലുംനിന്ന് രീക്കത്തി ആശ മതി. കാച്ചുക്കിക്കഴിഞ്ഞാൽ നീ പരയുമല്ലോടി നിന്നും ഭാഗം വിതിചു ഗാഡിക്കു കൊടുക്കാൻ. ഇം പി ഷൈത്യ നിലത്തിനു ഒളിച്ചിള്ള. പരിപ്പിച്ചുവിട്ടുള്ള കണ്ണിലേ ശിക്കയായി.

(സിംങ്കുണ്ണോ പാടിക്കാഞ്ചു തൃപ്പജി മുഖ്യമായി)

തൃപ്പജി:— സിക്രുണ്ണോ, സിക്രുണ്ണോ, സിംങ്കുണ്ണോ മേ ടനിയാവാലാവാ റാഷ്ട്രക്കാശാ മാരാത്തേര സിംങ്കുണ്ണോ!

സിംങ്കുണ്ണോ. മാസ്യും! സിക്രുണ്ണോ?

നന്ദി:— വല്ല ധർമ്മത്തിനേം മരിറാ അരാണക്കിൽ ശനിയാഴ്ത്തു വര!

തൃപ്പജി:— ജീരേരെ.

നന്ദി:— എന്നാഹേ മാസ്യുന്ന വിധിവോഷം കെട്ടിക്കുന്നതു അതിനമില്ലേ രഹതിൽ. അരാ സരസ്വതിക്കുട്ടി ആ ഗൈ റഡ തുന്നിട്ടു്? ഒരു ശല്യരായല്ലോ.

തൃപ്പജി:— സിംങ്കുണ്ണോ നേതാജിതേ ഹോം?

നന്ദി:— ഹോ നിങ്ങളു പിന്നോ എന്നെ വിധ്യുതാക്കയിൽ ലോം! ആ തരിവാസിയെ ശക്കനും കണ്ണപ്പോഴേ നോൻ നി ശ്വയിച്ചതാണ്.

തൃപ്പജി:— ജീഹോ!

നന്ദി:— ഹോയ് നിങ്ങളു സമതിക്കില്ലു. കാഞ്ഞം പരയു. വെരുതേ ജീഹോയും പുഹോയും പാതയു സമയം മെനക്കു

ടുതാരത! ധന്മർത്തിനാ!

കൂദ്ദജി:— നിറങ്കാണോ ജീഹേ!

നമ്പുരി:— എന്നാൽ രേനിയാഥ്. ഉം— വന്നവാഴിയേ അന്നോട്ട്
പൊരജ്ജാമുള്ള.

കൂദ്ദജി:— ഒരു ദുനിയാ വാലു രാഷ്ട്രഭാഷാ പ്രധാനരണ കേലിയേ
സിംഗ്രൂണോ?

നമ്പുരി:— നിങ്ങളും കെടിഞ്ഞാണോ കൊറേനേരായപ്പോ
ചാവാക്കണ. പരിശാനമുള്ളതു നല്ല വവൻമണിയുടെ കവിത
പോലെ ഇങ്ങനു പരിശീലനം തുനി സഹായാനും ചാറയും.
ഹല്ലോ! ഏനെന്ന ഇളിച്ചുനാക്കും.

കൂദ്ദജി:— നമ്പേഡു സാർ! നമ്പേഡു!

നമ്പുരി:— കാഞ്ചിം പറയണാം ഹേ!

കൂദ്ദജി:— ഞാൻ മഹാത്മജിയുടെ അട്ടത്തുനിന്നാവരീകയാണോ.
സിംഗ്രൂണോ സിംഗ്രൂണോ?

നമ്പുരി:— അതിനു ഞാൻ യൈപ്പുടോ? എന്നിക്കരിയാം കോ
റച്ചാമുള്ളക്കാരും അംഗങ്ങെനു ഇരിപ്പിച്ചെന്നും. ഇപ്പുഴാ ഒരുത്ത
നെ ആട്ടിഡാട്ടിച്ചു.

കൂദ്ദജി:— അദ്ദേഹത്തിനെറു പേരും പരിശീലനം പലകൾം
ററ്റു നടന്ന മനസ്സുരെ ചാറിക്കണബണ്ണെന്നിക്കരിയാം.
ഞാൻ ആ കൂട്ടത്തിലെവാനാമുള്ള അളള്യു.

നമ്പുരി:— അതെന്നിക്കു കണ്ണപ്പും തോന്തി കേട്ടോ? അതാണു
വന്നവാഴിയേ അന്നോട്ട് പൊരജ്ജാമുള്ളൻ പരിശീലനത്തും.

കൂദ്ദജി:— ഞാൻ അദ്ദേഹത്തിനെറു ഏററാവും അട്ടത്തെ ശിശ്യനാ
ണോ. റാഷ്ട്രഭാഷാ പ്രവര്ഗാക്കാണോ? ഏരെറു ജീവിതോ
പ്രേരണം. തിതമനഗ്നുംനാലോചിക്കണാം. ഇന്നു ഭാസതീ
യൽ ആകമാനം തലപ്പുകക്കെന്നതു് സംസ്വത്തികസച്ചത്പത്തി
നല്ലോ, പ്രജാധിത്തഭരണത്തിനല്ലോ, ഭക്ഷ്യാർധപ്പാദന വല്ല
നാനിനല്ലോ, ഗ്രാമോഭാരണത്തിനല്ലോ. നാല്ലുത്രയേറ്റി ഭാര
തീര ക്ഷം കരേസമയം കരേരീതിയിൽ കരേ ഭാഷ—അനേ

കരു രാഷ്ട്രഭാഷ റാഡിയോയി ആദ്യത്തേപദ വിനിഗ്രഹം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള വിഷയമുണ്ട് നന്ദത്തയാണ്. അതിനും ഒരു പരിഹാരമുണ്ടെങ്കിൽ അതു ‘സിംഗ്രാമം’ ഭാഷയാണ് സരസ്പതി:— ഫിറിയാണ് രാഷ്ട്രഭാഷയെന്നാണും എന്നു സാദ പറിപ്പിച്ചതു.

നമ്പുരി:— എല്ലായം അബ്ദഖാരായി. ഹൈ! സംസ്കൃത തിനെന്നും മുഖ്യം. എൻ്റെ സഭാവരത്തിലും ശക്രാ ചാൽ തുടങ്ങി ഉണ്ടു് സംസ്കൃതമല്ലേ സംസാരിക്കുന്ന തു്. തോൻ പറയും സംസ്കൃതം വേണും രാഷ്ട്രഭാഷയെ നു് ആരാ എതിക്കുന്നതെന്നും കാണും!

കൂദാജി:— ചിലർ പറയും മലയാളമെന്നു്, ചിലർ ഫിറി, ഫിലർ തമിഴ് ഉണ്ടെനു പലകം പലവിധത്തിൽ പറയും. ഇം ഭാഷകളിലും അരച്ചകലക്കിച്ചേരുത്തു വാത്തെന്തുതു ഒരു ഭാഷയാണ് ‘സിംഗ്രാമം’. അതിൽ തമിഴണ്ട്, മത്തു കണ്ട്, സംസ്കൃതണ്ട്, ഇംഗ്ലീഷ്യമണ്ട്, വേണ്ട സകല ഭാഷകളിൽ അതിൽ തുള്ളവിധിരിക്കുന്നതാണ് ആ രാത്രി ഏ കാന്തനായി മഹാത്മജിയുടെ അടയ്ക്കു ഉറപ്പുകിടക്കുന്നും സാക്ഷാൽ ഭാരതമാതാവു വന്ന എൻ്റെ ചെറീയിൽ ഉപദേശിച്ച ഭാഷയാണ് ഇം സിംഗ്രാമം ഭാഷ. അതു പ്രചരിപ്പിക്കുകയെന്നതാണ് എൻ്റെ കൂത്തപ്പും. മഹാത്മജി യുമാതമിച്ചിരിക്കുന്നുമെന്നാണ് വിശ്വാസിച്ചുതു് പക്ഷേ അദ്ദേഹത്തിനു നടക്കവാൻ തീരു സുഖമില്ല. വിശ്വാസ മിലേക്കിൽ ഗാധിജിയുടെ പാദപ്പുർബമററ മല്ലേ ഞാൻ കൊണ്ടവനിട്ടണ്ട് (പോകരീൽനിന്നും ഒരു സമ്പി യെടുക്കുന്നു)

നമ്പുരി:— ആണ് ഹാ ഭാരതമാതാവു നിങ്ങൾക്കുപദേശിച്ച ഭാഷ യാണുംല്ലോ

കൂദാജി:— ഹാ ഭാരതമാതാവോ ആ ചിത്രം. (കൈകൂപ്പുനു) അതുകൊണ്ട തിരുമന്ത്രം നാലുണ്ടും കൊടുത്തു ഒരു മെമ്പ് റാക്കണാം

നമ്പുരി:— ഗാന്ധിജിയന്തിയെന്ന പാതയു ഇവാം കിടന്ന തല
തല്ലുകയാണ്"

കൃഷ്ണജി:— ഗാന്ധിജിയന്തിയെന്നവെച്ചാൽ സിംഗ്രണോ ഭാഷ
പറിക്കുകയെന്നതാണ്. അപ്പോൾ തിരുമേനിയുടെ പേ
ര്—എനിക്ക തീരെ സമർപ്പിപ്പി. ഒരാഴ്സ്കൈറ്റ് ഇം
ഭാഷ എനിക്ക ഭാരതം മുഴുവൻ പരത്വാം. ഞാൻ ഒരാഴ്സ്കൈ
മാതൃമേധാദ്ധി. പറയു തിരുമേനി പേര!

നമ്പുരി:— സരസപതിക്കുട്ടി—നീ ഇനി ഇംഗ്ലീഷ് പറിക്കേണ്ട
സിംഗ്രണോ പറിച്ചാമതി. കൂമാരില്ലുകിൽ അതിൽ എം
സ് തുതമെക്കിലുംണ്ടോ. മാറ്റുരേ, ഇവളേ ആ ഭാഷയോ
നാ പരിപ്പിക്കേണ്ടു. നാലുപേരുടെ മുവിൽനിന്നു അതെ!
നാ പരിപ്പിക്കുത്തുകവിധമാക്കിയാൽ—എന്താ സരസപതി
കൃഷ്ണജി:— ജീഹെഹ! ജീഹെഹ! ഒരാഴ്സ്കോട്ട് പറിപ്പിക്കാം തിര
മേനി. പേര്—ഗാന്ധിയുടെ കാഞ്ചിത്മായതുകൊണ്ടാണെ
ഈ നിർബന്ധനം—പണ്ടത്തിന്റെ ഇടപാട് രൊക്കെമാണ
ദ്രോഹത്തിന്.

നമ്പുരി:— എനിക്കൊന്ന മറിയുടെ സാരേ! എല്ലാം സരസപ
തിക്കുട്ടിടെ ഇഷ്ടം. മകളേ! നീയിൽ ഒരാഴ്സ്ത് പറിച്ചുനോക്കു.
നാലുണ്ടാനേ! ഇക്കലാപ്പുത്തെ ഗാന്ധിജിയന്തി അങ്ങനേം
നടക്കുട്ടു! നമ്മളും ചെലവുകുന്നതിനു ഒരു മുതൽ വേണ്ടെ!

കൃഷ്ണജി:— അതെ അപ്പുന്ത് പറയുന്നതു കേരംകു കുട്ടി!

സരസപതി:— എനിക്കു—

നമ്പുരി:— മിണ്ടിപ്പോകയ്ക്കു. മാറ്റുരേ! ആ ഗാന്ധി നടന്ന
സ്ഥലത്തെ മല്ലു ഒരുപ്പം ജപിച്ചവഴിടുക്കുതലയിലിട്ടു!

കൃഷ്ണജി:— ഹാ ബഹുവിശേഷമല്ലേ ഇത്. തലവേദന പല്ലുവോ
പന ചെവിക്കാത്തു ഗ്രന്ഥങ്ങൾ അർഗ്ഗറ്റു് അന്നസരണക്കേടു് ഇ
വരെ ഇല്ലായ്മ ചെയ്യുന്ന സിംഗലുംയാം.

(മടിസ്റ്റീലയിൽനിന്നു അല്ലോ മണ്ണുക്കത്തു കുച്ചുനേരം ജപി
ചുതിനുണ്ടോ സരസപതിക്കുട്ടിക്കു ശബ്ദിച്ചുമായി നിന്നിട്ടു്)

സിംഗ്രണോം സിംഗ്രണോം സിംഗ്രണോ മേച്ചനിയാവാലു
ഭാഷ ഭാഷ മാരാഹെഹ—സിംഗ്രണോം—സിംഗ്രണോം.....
കർട്ടുൻ.

രംഗം 4

(കൈ വഴി. മക്കിയ വെളിച്ചു. പ്രകാശൻ കൈ കീറ കൂട്ടു യും, മട്ടക്കാളിം വരുന്ന മൃദം ധരിച്ചു് കൈവശങ്ങൾക്ക് നോക്കിക്കൊണ്ട് ഒരു ജീവ പ്രതികാരിയെപ്പോലെ കോപണ്ണാട്)

പ്രകാശൻ:— അഹാം, അഹാം, അവരെല്ലാതു വോദ്ദ്രൂഡാണ്. അ താണ് ഈ പാടിരാഷ ഇള പെരുവച്ചിയിൽക്കിടന്ന ഉറ സ്ത്രീയ എന്ന റിജിച്ചുണ്ട്രുവാൻ അവരെ ഫ്രേഞ്ചിപ്പിച്ചു ആ പെരുവച്ചിക റികാറം. ഇള പെരുവച്ചിയിൽ അല്ല പ്രാണനായി ഉറസിയ എന്ന വിജിച്ചുണ്ട്രുവാൻ ഫ്രേഞ്ചിപ്പിച്ചു ആ പെരുവച്ചിക റികാറം. ആ രാക്ഷസ മനോ ഭാവം: (സക്കറേണ്ട) പഠിപ്പുത്തിന്റെ ചുടിൽ തീ പോലും തണ്ടരു മരാപ്പിച്ചു മാതൃരാജ്യമോ നിന്റെ പരി പാവന ശ്രദ്ധയ്ക്കിൽ കരിപ്പുരട്ടുന്ന ആ കൈകൾ അഞ്ചോ അഞ്ചോ (തലയിൽ ഏകവെച്ചു താഴെ വിഴുന്ന, ഉടനേ പ ത്രഞ്ഞക്കു എഴുന്നേറ്റ് എറാവും ദയനിയമായി) അവരാ ഹാ വം. ഇന്നുനെന്നയാണ് അവളുടെ ജീവിതം. ഭാരിപ്പുമോ നീ കാൻകാൻതിനു വലിച്ചുറിഞ്ഞ അസ്ഥിമാടങ്ങൾ. അ വാരം പാറാം. പണ്ണപാബം. റിയർപ്പുനീരിൽ തുറന്ന ചു ണ്ണക്കാണ്ടു റിഞ്ചപ്പുടക്കിവാൻ ഇരയിട്ടുന്ന പണ്ണപാബം പട്ടിണി, പട്ടിണി പട്ടസാരിയിൽപ്പോതിന്തു പെണ്ണവി ട്ട വിളക്കി പാബം സിനിമാക്കോ (ദേശ്യരേണ്ട) അവളുടെ മയക്കുമരജനിശ്ചരം മനുശാല. (നിരാഗരേണ്ട) എന്ന വണ്ണിക്കരാൻ വന്ന വണ്ണക്കീ, പണം. തൊൻ അവരുടോ ച പണം ചാണകിയതു കൊടുക്കണംപോലും. ഹോ! സ്നീ, നീ ഇള കപടവില്ലകൾ എങ്ങിനെ പാിച്ചു. സത്രയ്ക്കിനോ ധർമ്മയ്ക്കിനോ സദാചാരബോധത്തിനോ ഇന്നിയും ഇടം കൊടുക്കാത്ത ലോകം നിന്നെങ്കും പോരുന്നു. ഉറസിക്കി ടന്ന എന്ന റിജിച്ചുണ്ട്രീ നിനക്കു പണം വേണം. അ

എല്ലക്കിൽ—അംഗങ്ങുകിൽ നീയെന്നു തസ്മീക്ഷാ. (ഇതേതൊ
ടെ) വേദ്യുകളിൽ വേഷമുണ്ട്. ഭീകരസത്പരമാ. (ചുറ്റം
തിരിഞ്ഞു അല്ലോ നടന്നിട്ട്) സ്നേഹംപോരത ലോകം. അ
ധികാർപ്പന പത്രത്തിന്റെ മട്ടിത്തട്ടിൽ പാടണ്ടിയുണ്ട് ആശയുടെ
കരിനിഴൽ നക്കിക്കടിക്കുന്ന ദായ്—കഷ്ടം എന്ന് ഇതി
നെ ആരാധിച്ചപ്പോൾ കാരോ പട്ടിംഡലിലും നടന്ന പട്ടി
ണിക്കൊണ്ടു കരിച്ചുവോരു—മരിതംകൊണ്ടരിയുവോരു
മാത്രാജ്യമോ മാത്രാജ്യമോ നിന്നാവേണ്ടി എന്ന് ജീവി
ചു. ത്രാഗത്തിന്റെ ധാരത്തിൽ നീ മുന്നു ഇണ്ടിനും
യി ഫോമിച്ചു. നാല്പുത്രകോടി ഭാരതീയരുടെ ആശ്രപാസ
നിയന്ത്രാസം ആത്മരാവലിക്ഷാന മാത്രാജ്യമോ നിന്റെ മട്ടി
ത്തട്ടാക്കുന്ന ഏൻ്റെ ശവപ്പെട്ടി. (കിടക്കുന്ന, അല്ലോ ക
ഴിഞ്ഞു മുഖം ആക്ഷമാക്കുന്ന, ഒരുവരും നടക്കിച്ചും ഇരിക്കുന്ന,
പി നീറ്റ് ഇട്ടിക്കുന്ന ഷർട്ട് ഉണ്ടി വിരിച്ചു കിടക്കുവാൻ തഞ്ഞു
റാക്കുന്ന, ചുറ്റം ദയചക്രിതനായി നോക്കിക്കാണ്ടു)

അയിരം! അയിരം! അയിരം!

അയിരം തിളക്കയാണ്യൂരും വിറക്കയാ—
ണിനിബാനരംഞിലു നാട്ടുകാരേ!
കരളിാകെ കരിതേക്കാനയും കരഞ്ഞെളു—
നായവാളാലരിയും എന്നടക്കിവരേജും
ക്ഷമയററ, സിരമുറൻ, ചുട്ടേചാരവെട്ടിയി—
ക്ഷയത്തിക്കളം എന്നനൊഴുക്കിനില്ലും—
അയിരം.....തിളക്കയാ.....ണ്യരം.....
വിറക്കയാ.....ണിനി.....തു.....ന.....നഞ്ഞിലു.....
നാട്ടുകാരേ!

(കിടന്ന മാഞ്ഞുന്ന. ‘ഹാനാബോട്ടീ കാത്തി നിന്നു ചീ
രു ചുറ്റണ്ടതു്’, എന്ന ഓഷ്യുപ്പെട്ട് ശകർ മുവോൾിക്കുന്ന. പ്ര
ക്ഷാഗരെ തല്പിനാ. പ്രകാരൻ അങ്ങേ’ എന്ന നിലവിളിക്കുന്ന)

കർട്ടുൻ.

രംഗം 5

(തൊഴിലാളികളുടെ വീട് കാത്തി മൻവശത്തു നിൽക്കുന്ന.
കൂദാശി പ്രവേശിക്കുന്ന)

കൂദാശി:— സിംക്രോ! മേച്ചനിയാംബാലാ
രബ്ബ് ഭാഷാ മാരാത്തൊ!

സിംക്രോ! ഗ്രഡ് പ്രഭാതം മിസ്റ്റ് കാത്തി! ഗ്രഡ് പ്രഭാതം.
കാത്തി:— അതിനു അങ്ങേൽ വേലക്കു ഷോയിരിക്കയാണോ!

കൂദാശി:— സിംക്രോ, അതറിഞ്ഞകൊണ്ടാണല്ലോ എന്ന് വ
ന്നത്. മിസ്റ്റ് കാത്തി! അവർ വൈകൾ പോയീ ഒഹോ ഏ
നന്നിയാമോ?

കാത്തി:— ഏനോടോ!

കൂദാശി:— അല്ല അവർ വൈൻ വരും ഒഹോയെന്നാറിയാമോനോ?

കാത്തി:— ഏനോടോ? അടിയൻ കനം ചെയ്തില്ല!

കൂദാശി:— അതൊന്നം നഹീ! കാത്തി. അല്ല അവർ ഏപ്പോരം
വരും.

കാത്തി:— അടിയത്തിനോടു പാഞ്ഞതില്ലോ. വന്ന കാലേൽ നി
ല്ലാതെ അവിടനു അവിടെ ഇരുന്നുകൊണ്ടാൽ വലിയ—

കൂദാശി:— മോ ഫേ! ഇരിക്കിവാനെന്നും സമയമില്ല. കാത്തി
യുടെ ‘ഫോസ്ഫറിലിറി’ ഓ വളിരു നാഡി. കാത്തി! അ
വർ ഇപ്പോഴും കടിക്കമോ?

കാത്തി:— കടിക്കമോയെന്നാറിഞ്ഞതുടായേ! പകേഷ ഇംഗ്ലീഷു
യിട്ടു അടിയന്നെ തല്ലാറില്ല. അതുകൊണ്ടു അടിയൻ കാരാ
പച്ചപിടിച്ചു വരികയാണോ! മററയു കടിം കഴിഞ്ഞതിന്തു
വന്നാൽ പൊതുതോ പൊതുതോ ഏന്നല്ലോ അടിയന്നപ്പീടി
ചുലക്കുന്നതു്. ഇപ്പോരം നുറുപൊരുതിയുണ്ട് യജമാന
നോ നുറുപൊരുതി.

കൂദാശി:— അവർ ഇം വീട്ടിൽ മല്ലോ കയറരാണോ?

കാത്തി:— അതാണടിയൻ പാഞ്ഞത്തോ!

ಕೃಷ್ಣಜಿ:— ಈಪ್ಪುಂ ಹುಗಿ ನಿಗಳು 'ಹೆಥ್ರಸಿ'ಈ ಪೆಟಾತೆ ವಲ್ಲ
‘ಕೋರ್ಲಾರಿ’ಲ್ಲಂ ಶಾರು ಇಳಿತ್ತುವೆವೆಚ್ಚಿತ್ತಣೆಂಬೇಡಿ

ಹಾತ್ತಿ:— ಅವಕಂ ಫೊರ್ಮಿಕಾನು ಪರಯಾನು ಕಾಣೋತಮಿಲ್ಲ
ಅನಗತಿರವಕಾರಣಮಿಲ್ಲಾ! ಅತಿಳ್ಳಿ ಹಣದೆ ವಣಂತೆ!

ಕೃಷ್ಣಜಿ:— ಅರಥಾಂ ಮಲ್ಲಿ. ನೀ ಅರಿಸಾತೆ ಇವಿಡ ವಲ್ಲಯಿಡ
ಆ. ಅವರು ಇಳಿತ್ತುವೆವೆಚ್ಚಿತ್ತಣೆಂಬೇಡಿ ಉತ್ತರಣೆಯಾಗಿಂತ
ಏನಿಕಂ ಅವರಿಗೆ ಇಪ್ಪೋಂ ಗಶಿಪ್ಪಿಕಣು. ಇನ್ನು ಗೋ
ಹಿಕೆ ಕಾತ್ತಿ! ವಲ್ಲ ಇಕಿಲ್ಲೂ ಮುಲಯಿಲ್ಲಂ.

ಹಾತ್ತಿ:— ಇಳ್ಳೆ ಇಲ್ಲ!

ಕೃಷ್ಣಜಿ:— ಇತ್ತರವಕ್ಕೆ ಇನ್ನಿ ಅವರು ಅಧಿಕ ಕಳ್ಳಿಯಾಪ್ಪಿಂತ ಹೋ
ಯಿಕಾನು. ಅಂತಹಣೆಯಾಗಿಂತ ಮಹಾತ್ಮಾಜಿಯಾಗ್ನಾಪ್ತಿ
ಎ ಗಂಥಕಾಲ್ಪಾಪೇಕ್ಷಣ ಹಾರೋ ಕಳ್ಳಿಯಾಪ್ಪಿಲ್ಲಂ ಚೆಗ್ನು ಅ
ರಿವಿಟಿಂತ್ತು ಮಲ್ಲಾರ್ಹಾಲ್ಲಂ ಕಡಿತ್ತಿರ್ತು ಇಲ್ಲ ಸಾಧುಹಾಕಾರಕಂ
ಮಲ್ಲಂ ಕಿಟ್ಟಾತಾಹಣು. ಅಂತಹಣೆ ಮಲ್ಲಾಪಾಗಂ ನಿರತಣು.
ಹಾತ್ತಿ:— ಇಳ್ಳೆ ಅವಿಭಾಗ ಇರ್ಲಾಗಿ ಅತ್ಯಂತ ಮತಿಯಾಲ್ಪು ಇವಿಡಿನೆ
ಉಿಲ್ಲಿತ್ತು ಕಡಿಗಿರಿತಾನು.

ಕೃಷ್ಣಜಿ:— ಇಪ್ಪೋಂ ನೀಡಿ. ಅತ್ಯ ಅತ್ಯಂತರಣ್ಣಾಕ್ ಅಂತಹ್ತಿಲ್ಲವಿಚಿ
ನಾ ಇಳ್ಳೆ! ಅತ್ಯಕ್ಕ ಕಾತ್ತಿ ನಿಗಣ ಅವರು ಇಪ್ಪೋಂ ತಲ್ಲಾ
ರಿಷ್ಟಾಲ್ಪೋ!

ಹಾತ್ತಿ:— ಇಂತೋಕ್ ವರಕ್ಕೆ ತಲ್ಲಾನು. ಇಪ್ಪಾಗೇ ರಣಕ್ ಅಂತೋ
ಕ್ ಕೊಂಡಿಕಾಗೋ!

ಕೃಷ್ಣಜಿ:— ಅವತಾ ನಿಗಣ ಅವರು ತಲ್ಲಾಹಣಾಗಿಂತ— ನಿಗಳು
ಇತ್ತ ಕರಣತತ್ತಿತ್ತ ಅವರು ತತ್ತಾಹಣಾಗಿಂತ ನೀ ಏನ್ನು
ಚೆಯ್ಯಿ.

ಹಾತ್ತಿ:— ಅರಂತ ಕರಣತತ್ತಿತ್ತ ಅಂತೋಕ್ ಕೊಂಡಿಕಾಗೆ ಏನ್ನಾ
ಈ ಇವತಾನು ಅರ್ಥಾಗಣತ್ತಿಕ್ಕಾಲ್ಪೆ! ಐಂದಿನು ಪೋರಾತ್ರ
ತ್ರಿಕಾಣಾಗೋ!

ಕೃಷ್ಣಜಿ:— ಹಾ ಸಾಕ್ತಿಂಖಣೆಸರ್ಪು ಕಣಕವಿಡಿತ್ತ ಅತ್ಯ ತತ್ತ್ವಂ
ನೀ ಏತ್ತಾರ್ಥಾಗು ಪ್ರಾಕ್ತಿಕಾಬಿರ್ಯಾ ಅತ್ಯಹಣು. ಹಣಲ್ಲಾ ಮಿಳ್ಳುಹ

மஹாதாஜி, தாக்டீடு ‘பெறுவியல்’ அளவிக்கூடியவி
ரு வத்துமானத்திலேயிரு ஹட்கீ ஏரேயிரு ஏரிரவு செய்த
வழெரிய ‘தின்பூ’ என்ற மரங்கோயி காத்தி. நீ ஏது
அமாறு ‘வேஸிகீ’ விழுஞ்சுபோன்றுத்தியிட்டுள்ளது.

കാത്തി! എന്തോ?

କୁଣ୍ଡଳି:— ଅପ୍ପ ନା ଏହିରାତିରେ କୁଣ୍ଡଳିର ପରିଚ୍ଛିକଣଙ୍କୁ.

കാത്തി:— ശാടിയെന്നും കുടകേ! രണ്ടാംസ്ഥാസിൽ നാലോ അഞ്ചോ കൊപ്പും തോറുകൊണ്ടു.

କୁଣ୍ଡଳୀ: — ହୁଲୁ ଏବନେର ହୁଲ ଯାତ୍ରକିଟାଇଲୁ ହୁଗୁଣ୍ଡିଂ ବେ
ସିକ୍ଷ ବିଦ୍ୟାଭ୍ୟାସମୁଦ୍ରାରେ ସିଲବିଚ୍ଛ କିମ୍ବା ଶ୍ରୀଯେରୋ ‘ନାନୀ’
ଗେଯୋ କଣ୍ଠଟିଲି. ହା ନା ସାଂକ୍ଷେପେ କୋଷ ପରିକଷ
ବାକ ଏହୁକେବାଣ୍ଟା ଯୋଗ୍ୟତାରେ! ନିଜମ ମରାତମଙ୍ଗୀ
ଅନାମାରିବାକାରୀ!

കാത്തി: _____ അടിയത്തിന് മനസ്സിലായില്ല

କୁଣ୍ଡଳି:— ଆତାଯତ୍ରେ ଏହିଙ୍କର କାନ୍ତି ଭାରତମାତ୍ରରେ କେବ୍ଳି
କେବଳା?

കാത്തി:— ഉദ്യോ!

କୁଳ୍ଲାଜି:— ଅନୁରା!

കാത്തി:— ഓടിയൻറ തച്ചേട തച്ചേട മകൻ ഭരതൻറ —

କୁଣ୍ଡଳି:— ହେ ହେ! ହୁଏ ଗମ୍ଭୀର ରାଜ୍ୟ।

കാത്തി:— അടിക്കൻ കല്പിക്കുന്നതു ശർക്കാരുമെങ്കിൽ—അന്ന ന
മുട്ട രാജ്യത്തിനേറ്റ പേരിൽപ്പെ!

കുള്ളജി:— ഹരേം എത്രയോ ‘നാറോ മെമൻഡിസ്’ എ തിലാ
എ നീ സംസാർക്കമന്ത്. നമ്മുടെ ഭാരതാം അൻഡ്—
കാത്തി:— ഇൻ.

കുല്യാജി:— അതു സ്വന്തമായെന്ന നിന്നക്കരിയാമോ

காந்தி:— அடியத்தின் கு பூரணமொன்றினைத்துடாய!

କୁଳ୍ପାଜୀ:— ହୀ କେବେମେ! ଗ୍ରାମୀଣର ଅନ୍ତରେ ଯାଇବାରେ
ଅବଶ୍ୟକ ହେଉଥିଲା ‘ଛକିଯା’ ବିଳାର ‘ଦେ’ ଶବ୍ଦିଙ୍କା. ଅତି ଆ

രതമാതാവു് ഒരിക്കൽ എൻ്റെ ചെവിയിൽ വന്ന ഒരു മനം പറഞ്ഞതനാ.

അ. ത്രി:— അതിനോ് ഭാരതമാതാവു മരിച്ചതു് അടിയൻ കുടഞ്ഞതു് ലൈ പ്രസവത്തിനു അവരുടെ റിട്ടിൽ പോയപ്പുഴാംബല്ലേ? ഇതെന്നൊരു വെയർണ്ണി.

കുജീ:— നിന്റെ ഭാരതമാതാവല്ലുടീ കാത്രി. പറയുന്നതുകേൾ കഴ. ഇന്നത്തെ റാഷ്ട്രീയാന്തരിക്ഷത്തെ ആകെ തകിടം മറിക്കൊ റാഷ്ട്രോഹം പ്രശ്നനെത്തു മുരീകരിക്കുന്ന ‘സിം ക്രണോ’ റാഷ്ട്ര പ്രസ്ഥാനം—അതിന്റെ പ്രചരണമാണോ എൻ്റെ കത്തവും. അതുകൊണ്ടോ കാത്രി ഒരു നാലഞ്ചു ദണ്ഡുത്തേതോ! ഇന്തി മേലൂട്ടു ആ ഭാഷയായിരിക്കും ഭാരത ത്തിലെ ‘ലിൻകോ ഹൗസ്’. അതുവേണ്ടം ഇന്തി ഭാരതീയ സംസാരിക്കുവാൻ. ഹാ! ഭാരതമാതാവു എന്നു തലോ ടിക്കോംബല്ലേ അതു പാതയുതന്നു. സിംക്രണോ? അ യോ! സിംക്രണോ?

കാത്രി:— ഈ പട്ടിണിം പരാതീനോം ആയിക്കഴിയുന്ന അടിയ നു ഇന്തി എന്നാണുണ്ടെന്നേ അതു പറിക്കുന്നതു്.

കുജീ:— പണ്ഡിതപാമരവൃത്ത്യാസം സിംക്രണോ റാഷ്ട്രീലു. അതിലേ ഇതിന്റെ ഒരു പ്രത്യുത്തിയാണോ. എടുത്തേ ഒരു നാലഞ്ചു.

കാത്രി:— ഈ അഞ്ചുരാധമാസം ഗർഭദാളം അടിയൻ എന്തിനോ നോ അതു പറിക്കുന്നതു്.

കുജീ:— അതിന്റെ ‘അമര’ത്തും ഇന്തിയും നീ മനസ്സിലാക്കിയില്ല. പണ്ഡിതപാമരഭാവങ്ങളേംമെന്നേ, ഗർഭം ഗർഭ വ്യത്യാസമെന്നേ ഏതൊരു ഭാരതീയനും അറിഞ്ഞതിരിക്കുണ്ടോ ഭാഷയാണോ സിംക്രണോ റാഷ്ട്രം. ഉം. എടുക്കുക കാത്രി ഒരു നാലഞ്ചു! നീ മരക്കിയെന്നുന്നതിനു ചെലവാഴക്കുന്ന വെരും നാലഞ്ചു.

കാത്രി:— അടിയൻ മരക്കാറില്ല!

കുജീ:— അല്ലെങ്കിൽ നീ പല്ലുപോലെ ചകിരിപ്പിരിക്കുന്ന നാലഞ്ചു.

കാത്തി:— അതു വൈയുദ്ധം കൂപ്പ് മേടിക്കണാം. സിംഗ്രുണാറു ഭാ
മോം പർിപ്രോണിക്കണാൽ അടിയൻറെ വയററിൽ കനാം
കുകയില്ലോ.

കൃഷ്ണജി:— ഇതു മഹാതൗജിയുടെ കാച്ചമാണ്. കൂപ്പിനോ വലി
യ നിർബന്ധങ്ങൾക്കാണ് എൻറെ കാച്ചമാണെങ്കിൽ
സമാധാനമുണ്ട്.

കാത്തി:— ഇതും കേട്ടുണ്ടിരിക്കാലേ രണ്ടാം തീയിൽ കണികക്കയാ.
തൊൻ പോകുന്നു.

കൃഷ്ണജി:— ചോറിനു എന്തിക്കു തിട്ടക്കമില്ലോ കാത്തി. ഉം ഒരു
നാലു വേഗമണ്ഡാക്കു. അബല്ലുക്കിൽ—കാത്തി തൊൻ മഞ്ഞ
മക്ക പറയുന്ന ഏടുത്തോ നാലു. അബല്ലുക്കിൽ മഹാതൗ
ജി അറിഞ്ഞാൽ വളരെ ചീതയാണോ. ഉം എവിടെനീ
നെങ്കിലും വേഗം നാലു ഉണ്ടാക്കിക്കോ?

(ശകർ പ്രവേശിക്കുന്നു. റണ്ടുപേരുടെയും ഇടയിൽനിന്നും
ഇരുവരേയും തുറിച്ച മുന്നനാലു പ്രാബല്യം നോക്കിയതിനു
ശ്രദ്ധം കാത്തിയുടെ നേരെ തിരിഞ്ഞതിട്ട്)

ശകർ:— നീ ആരോട്ടാടി ഇതു വളരെ വത്തമാനം സംസാരിക്കു
നുത്തു്?

കൃഷ്ണജി:— സിംഗ്രുണാ! സിംഗ്രുണാ. സിംഗ്രുണാ മേഴുനിയാ
വാലാ—രാഖ്യോഡാശം മാരാവെഹ എന്നാണ്ടു ആ മഹാതൗ
ജിപോലും പറഞ്ഞിരിക്കുന്നതു്.

ശകർ:— താൻ അധികം വൈലസത്തു്.

കൃഷ്ണജി:— സ്നേഹിതാ നിഃബന്ധത്തിൽ ഒരു നാലുബാ ഏക്കരുളും ഒരു
സിംഗ്രുണാ ഭാഷാ വില്പനയ്ക്കി ആയിരുച്ചു.

ശകർ:— തനിക്കു കളളുക്കടിക്കാനല്ലോ. തന്നെയിനിക്കരി
യാം. തൊൻ ഇന്നാട്ടിലെല്ലും നടന്ന സാധു ക്ഷേമ വാദവിച്ചു
നന്നാലുണ്ടും വാഞ്ഞി കളളുണ്ടു് നിരങ്ങുന്നോ? എടീ
കാത്തി നീ അണാ ഏകംചുത്താടി!

കാത്തി:— അബല്ലു എന്നു തല്ലിക്കാനു തൊൻ എംടക്കുമോ?

കൂദ്ദജി:— സ്നേഹിതാം സമേഖാദരാം നിങ്ങൾ എന്നു തറവിലെ
രിച്ച്. റാം മഹാത്മാവോ! ആത്മാത്മമായി രാഷ്ട്രസേവ
ചൊയ്യുന്നവനു കേരളക്കേണ്ട ദുഷ്പ്രേഷകരാം—രാഷ്ട്രീയരംഗം
ശാം അപവാദത്തിനെന്ന് കേളീരംഗം.

ശകർ:— താൻ അധികം പ്രസംഗിക്കേണ്ട ഞാനില്ലാത്ത
സമയങ്ങൾ എന്നെന്ന് റിട്ടിൽ കടന്ന് എന്നെന്ന് ഭാത്യംയാക്ക്
വന്നതുനാം സംസാരിക്കുവാൻ തനിക്കുള്ള അവകാശം കൂദ്ദജി
സ്നേഹത്തിനെന്നപേരിൽ ഞാൻ ചോദിക്കുന്ന താനിനിമേ
ലാൽ ഇവിടെ കയറ്റുതെന്ന്. നിയമത്തിനെന്ന് പേരിൽ
ഞാൻ പറയുന്ന താൻ ഇപ്പോൾ ഇവിടംവിട്ട് പോകണ
മെന്ന്. തണ്ടളിടെ കാത്തിരുത്തുന്നപ്പാണ് സംഘടന
യുണ്ട്; നേതാവുണ്ട്.

കൂദ്ദജി:— അദ്ദേഹ സംഘടകിക്കണം. ആ സംഘടനയുടെ കീ
ഴിൽ ഒരു സിംഗ്രംഗാം സ്കൂൾ കാപ്പണ്ടുമായ്ക്കു ഭാരതീയരാക
വിന്, ഭാരതീയരാകവിന്, എന്ന മഹാത്മജി എത്രപ്രാവശ്യം
പറഞ്ഞതിരിക്കുന്നു. സമേഖാദരാം ഇന്നിരെക്കിലും നിങ്ങൾ
ഭാരതീയരാകവിന്.

ശകർ:— ഒരിക്കൽക്കൂട്ടി ഞാൻ ചോദിക്കുന്ന താൻ ഇവിടംവിട്ട്
പോകണമെന്ന്

കൂദ്ദജി:— ഭാരതത്തിനവേണ്ടി—രാഷ്ട്രഭാഷയുള്ളവേണ്ടി—

ശകർ:— കാത്തി ആ ചുലിന്തെട്ടുതേ—

കൂദ്ദജി:— ഇതാണോ രാഷ്ട്രീയസംബന്ധത്തിനെന്ന് മലം.

ശകർ:— കാത്തി സമ്പത്തിക്കുയില്ല ഇയാഥ ഏറാറിടേണ്ടീ!

കൂദ്ദജി:— ഹാം സിംഗ്രംഗാം സിംഗ്രംഗാം

ശകർ:— ചുലാറിടുന്ന ചോദിച്ചുപ്പോൾ—

(കൂദ്ദജി സിംഗ്രംഗാം പാടിക്കുന്നു തലയിൽ എക്കൊ
ച്ചും ഭാസ്തും)

രംഗം 6

(കയ ഉല്പാനം. സരസപതികളിൽ പാടിക്കാണ്ടിരിക്കുന്ന).

പാന.

ചെങ്കതിരോനെ യുമ്മവെച്ചുനുവോ—
 ചുകമേറുന വാരിയിതനോളി.
 വെള്ളിമേലുമാം വള്ളിയിൽ താരകാ—
 നീളിനുള്ളിക്കളിക്കണമൊരന്വിളി.
 അന്വിതമായ തുജിതാലോലുപം
 നെഞ്ചിട്ടും പാനവണ്ണക്കിളി.
 ലോലസംശയകേ മാലേയമായതൻ
 ലീലയോലും മുരളിമേളംവിളി.

സിംങ്കുണ്ണോ പാടിക്കാണ്ട തുജ്ജി പ്രവേശിക്കുന്ന)

തുജ്ജി:— ആരാമറിഹാരി അദ്ദേഹ ആനന്ദക്കടലിൽ ആരാട്ട്
 കയായിരിക്കം. സിംങ്കുണ്ണോ, സിംങ്കുണ്ണോ!

സരസപതികളി:— കുചുനേരമെക്കിലും സന്നോധമായികഴി
 യാമെന്നാവിഹാരിച്ച് ഇന്തോട്ട് പോന്നതാണ്. ഇന്ന ഏ
 നേ പരിപ്പിക്കേണ്ട മാസ്യരേ!

തുജ്ജി:— ഏല്പാം സിംങ്കുജിയുടെ ഇഷ്ടംപോലെ.

സരസപതി:— ഏന്താ മാസ്യരേ! മാസ്യത ഇവിടെ വന്നപ്പോൾ
 ഒരു റിപ്പാത്ത മണം.

തുജ്ജി:— അഞ്ചുഞ്ജു വാസ്തവാം-വാസ്തവാം. വാസ്തവത മണം. വ
 സ്ത്രാത മണം. ഇവിടെ വല്ല ചെങ്കച്ചാഴിയോ മറേറാ
 മാന്ത്രകാണം.

സരസപതി:— ഒരു മാസ്യത വാസ്തവതിനുകൂടു്—ഈഞ്ജു ഏന്താം
 തമണം.

തുജ്ജി:— അടതയാതെ— എന്നം ഇവിടെ വന്നപ്പുഴാണ്. അഞ്ചു
 ഞ്ജു വല്ലാത്ത മണംതന്നെ സരസപതി, സിംങ്കുജി.

സരസ്പതി:— അതെന്നൊ എൻ്റെ പേരു മാറ്റിയതു്.

കൂദാജി:— ഉം കട്ടി വിനി പറിക്കുന്നില്ലോ!

സരസ്പതി:— ഉം—അങ്ങോ വല്ലാത്ത മനം.

കൂദാജി:— അതേ തെ—വല്ലാത്ത മനം. ഈ വിനി പറിക്കുന്ന വരെ ‘ജി’ എന്നാക്കിയില്ലോ പറയുന്നതു്. മഹാത്മജി— പബ്യിത്രു് ജി—രാജാജി എന്നൊക്കെയില്ലോ—

സരസ്പതി:— അതെ—അങ്ങോ.....

കൂദാജി:— വല്ലാത്തമനം. വല്ലാത്തമനം. ഒ—അതുപോലെ സിംക്രോ ഭാഷ പറിക്കുന്നവരെ സിംക്രജി—മഹാത്മജി സിംക്രജി—പബ്യിത്രു് സിംക്രജി—അതുപോലെ ആക്കട പേരായാലും തരക്കേട്ടില്ലോ അതിനെന്നാക്കട സിംക്രജിയെന്ന തുട്ടിച്ചേര്ത്താൽ അവൻ സിംക്രോ ഭാഷ പറിക്കുന്നവനാ എന്ന സ്വധൂമായി.

സരസ്പതി:— എനിക്കു ആ ഭാഷ പറിക്കുണ്ടോ മാറ്റുന്നോ മതി മതി—അങ്ങോ—

കൂദാജി:— വല്ലാത്ത മനം—എം—എന്ന പറഞ്ഞതാൽ പറക്ക യില്ലോ. ദരാഴ്കൈരണ്ടു് ഭാരതത്തിലുള്ള സാകലങ്ങം ശത്രു പാച്ചവാളുംനോടിലെ പറിച്ചിരിക്കുന്നോ. സരസ്പതിക്കട്ടി സിംക്രജിയെ പറിപ്പിച്ചിട്ടോനോ എനിക്കു നേരേ പബ്യിത്രു് ജിയുടെ അട്ടക്കൾ പോകാൻ. അദ്ദേഹത്തിനെന്ന് അട്ടക്കൾന്തിനീനും ഇന്നലെയും എനിക്കു ഒരേ കമ്പിയുണ്ടായിക്കുന്നോ. വിദേശീയങ്ങമായി ഈ ഭാഷ പറിക്കാത്തതിനാൽ ധാതോനാം ഇടപെടാൻ നിവൃത്തിയില്ലെന്നാംപറഞ്ഞു്. ഹരിജൻ മാസികയിൽ ആലൂതെത്ത ‘എഡിറോറിയൽ’ ഞാൻതന്നെ എഴുതിക്കൊടുക്കണമെന്ന മഹാത്മജി—യു. എൻ. ഓ യിൽനിന്നു തൈതൈരെല്ലാണു് കമ്പിക്കാ. ആകെ ഞാനഗാരാളിഞ്ഞു്. അതുകൊണ്ട് സിംക്രജി എന്ന ആത്മാത്മമായി സഹായിക്കുന്നോ.

സരസ്പതി:— എന്നെന്നയിനി സിംക്രജിയെന്ന വിളിക്കുണ്ടോ മാറ്റുന്നോ!

കുല്ലുജി:— അല്ലോ! ഇതുക്കേണാ! ഇതുയും പറിച്ചുകഴിത്തിട്ടോ?
നല്ല കാൽം. മഹാമജി അറിയേണ്ടകെട്ടോ? അതിരിക്കു
ടെ— സിംകുജി ഇതു പറിച്ചിട്ടുവോണം നമ്മുക്കാതമീച്ചു
ഭാരതം മുമ്പാണ് സഖ്യവിച്ചു് ഈ റാഷ്ട്ര പ്രമഹിപ്പിക്കുവാൻ.
വോ മഹാമജിക്കു കൂട്ടികളെ എത്ര കാൽമാണുന്നോ?
അട്ടപ്രവർത്തിശ്വന്തരുടെ എത്ര കൂട്ടികളിലും വോരുതെ നട
ക്കുന്നതുനോ.

സരസപതി:— അതിനോ—

കുല്ലുജി:— എന്നു തുടങ്ങിയും ഒരാളിഞ്ചുക്കിൽ എന്നിക്കു ഈ തു
ല്ലോ നിവൃത്തിക്കുവാൻ എത്ര ത്രാഗശക്തിയും ആത്മശക്തി
യുമുണ്ടാക്കുമെന്നോ മഹാമജിജുടെ സവൃദ്ധിക്കയ്ക്കിനും കാ
ണണം അട്ടപ്രവർത്തിശ്വന്തരുടെ ധാരാളം വില്ല്യാർത്ഥിനികളും
ഒണ്ടുനാളുള്ളതല്ലോ! സിംകുജി പേപ്പർ റായിക്കാറില്ലെന്ന
തോന്നാനല്ലോ! സരസപതിക്കുട്ടി വേഗം പറിച്ചു്—

സരസപതി:— മാറ്റുക അതിനു വേറെ ആളുള്ള അന്വേഷിച്ചാൽ
മതി. അങ്ങോ എന്നൊരു മനം—

കുല്ലുജി:— മരനാഡപായി അഞ്ചുഞ്ചു എന്നൊരു മനം—അതിനു
സരസപതിക്കുട്ടിയെപ്പോലെ ഏററാവും അന്വേഷാജ്യമായ
ക്കു കൂട്ടിക്കയ്ക്കുവാൻ ഇതുവരെ കണ്ടിട്ടില്ല. മഹാമജിയു
ടെ ആശീർവ്വാദത്തേടുടക്കുടിക്കായിരിക്കുണ്ണം നന്നുടെ—

സരസപതി:— “എന്തു്”.

കുല്ലുജി:— അപ്പുല്ലു—അവത—ഉം—നന്നാഡ (ഗ്രൂംഗാര
ഡാറ്റത്തിൽ നില്ക്കുന്ന)

സരസപതി:— അച്ചു്!

(മീറ്റച്ചുകുണ്ടു നന്നുവി പ്രവേശിക്കുന്ന)

കുല്ലുജി:— റാഷ്ട്ര കുറച്ചു വിശ്വമഹാജനനാബാം കൂട്ടി പറയുന്നതു്.
ആലൂമായതുകൊണ്ടായിരിക്കും.

നന്നുവി:— നല്ല അടിവെച്ചുകൊടുക്കുണ്ണം മാറ്റുന്നോ! അല്ലെങ്കിലും
അവഡ പറിത്തത്തിനു പുറകോട്ടും.

സാസ്പതി:— ഇത് മാറ്റുരെ! അപ്പോ ഇവിടെ എന്നൊരു ചണ്ണം
കുഞ്ഞി:— സീംകുണ്ണോ സീംകുണ്ണോ വാല്ലാത്തമണം—വാട്ടു അ
ചണ്ണം സീംകുണ്ണോ!

നാനുറി:— (മണംപിടിച്ചിട്ട്) അതെ—എന്നൊരു മണം? ഇപ്പു
മാറ്റുരേ!

കുഞ്ഞി:— അതെ—വാല്ലാത്തമണം.. അജുഞ്ഞോ!

സാസ്പതി:— മാറ്റുരേയാണപ്പോ മണക്കുന്നതു.

നാനുറി:— കയ്തതക്കേട്ടവെച്ചുകെട്ടിയോ?

കുഞ്ഞി:— എന്നോ കട്ടിക്ക വാലു നീറിളക്കുമായിരിക്കും.. അതു
മണ്ണ് എൻ്റെ കരുംപുഞ്ച തിരുമേനി.
(ശകർ പ്രവേശിക്കുന്ന.)

കുഞ്ഞി:— ഇം—എടാ നിന്നു കള്ളി നാടന്നല്ലോടാ.

നാനുറി:— അങ്ങിനെ വരക്കു! ഇവിടെ അതിന്റെ ഒരു ചണ്ണം
യിരുന്ന്. അജുഞ്ഞോ—പോടാ അവിട്ടുന്നോ.

ശകർ:— നേതൃതവും! ഇവൻ മഹാ കട്ടിയന്നാണ്. ഇവിടെ നട
നാ ചുംപും കുള്ളുപ്പാം തീരുമ്പു സാധുക്കൈള ഇവൻ വാഴി
തെററിക്കുന്ന.

കുഞ്ഞി:— കള്ളിതന്നു—അജുഞ്ഞോ! നുക്കു പോകാം തിരുമേനി.
ഇത് കള്ളികട്ടിയനോട്ട് വര്ത്തംകാം പറയുന്നതു വല്ലാതാം
കേട്ടാൽ നുക്കു കുറച്ചിൽ.

ശകർ:— നേതാവോ, അവൻ കള്ളുന്നാണ്—വബ്രകന്—
(അകാശം പാടിക്കുംപാട്ടിലെ കടന്നപോരുകുന്ന.)

പ്രകാശൻ:—

ഭാരതത്തിനായിന്നൊൻ ഫോറച്ചിനി നീറ്റിട്ടും

പാരിലലക്കൈളക്കൈൻ കള്ളുന്നീറിലാറിട്ടും

എൻകള്ളുന്നീറിലാറിട്ടും.

കാരിക്കവിനാൽത്തുചുവിയന്നോരിക്കരുണ്ടിൽ

ജാതജീവദോന്നു പതാകയേനിപ്പോയിട്ടും

പതാകയേനിപ്പോയിട്ടും.

കോടിക്കോടിദീനജീവാരകത്തുറപ്പി മോന്തിഡേ—
രാഭലീയടക്കളിൽവാറിയാറിപ്പോയിട്ടും—
അറിയാറിപ്പോയിട്ടും.
വരിവരിയായും—വരിവരിയായും—
വാറിവരിയായും വരിവരിയായും വരികരാറിക വീരരേ
താരികളുകളെയകലുവാൻ അണ്ണിനിരന്ന പ്രോക്കറാം—
അണ്ണിനിരന്ന പ്രോക്കറാം.

(പാടിമർജ്ജനം.)

ആദ്യാജി:— ദ്രാഗതം—വൈരം ദ്രാഗതം—വജ്രപക്ഷം—
സഹസ്രാജി:—അപ്പോ, അ ഗാനം ഏന്തേന്തു തള്ളുന്ന സിരകളിൽത്തന്ത്രി
യിണ്ടത്തുനാ. എന്തിക്കും അപ്പേരാത്തിന്തേന്തു തുടങ്ങപ്പോകണാം
(ദേവി കാച്ചനം.)

കർണ്ണൻ.

രംഗം 7

(കു ചെ.അവചി. പ്രകാശൻ ഉബനുണ്ടാൻ അലീബാഗായി
“വച്ചു വേച്ചു എഴുന്നോടു നടക്കുന്നു. മുഖം പയനിയം. ഏ.ഷം
പ്രാതിതം.)

അവരെല്ലാമവശമാർ അറിവില്ലാഭേദത്തോടു
അവക്കെടുക്കുമാരറിയാൻ.

കൊടിയോൽ പട്ടിണി! അവരും കുറവയർന്നിരിയാതെ—
ചുട്ടകള്ളീസുറിക്കട്ടിച്ചിട്ടുംവാർ.

മതിമതി ജീവിതം—ചുരിതമാണീവിയം
മരണമാണിനിയെന്നു കൂട്ടകാരൻ.

(സരസ്പതിക്കട്ടി “സാർ! സാർ!” എന്നവില്ലിച്ച അവേണി
ക്കാഡമി. പ്രകാശൻ അവളെ നോക്കി ദയാവത്തോടു വീണ്ടും
ചൂടിപ്പോകുന്നു. സരസ്പതിക്കട്ടി പുറകേയും.)

ഒരു അങ്ഗോ പട്ടിണി—ഒരു—നംതൽത്തിൽനിട്ടം

പെത്തവചി വേദ്യോലയങ്ങളാപോലും.

മതിമതി ജീവിതം—ചുരിതമാണീവിയം—

മരണമാണിനിയെന്നു കൂട്ടകാരൻ.

അവരെല്ലാമവശമാർ—അറിവില്ലാഭേദത്തോടു

അവക്കെടുക്കുമാരറിയാൻ.

സരസ്പതിക്കട്ടി:— സാർ! സാർ! അവിടെന്നില്ലെന്ന്.

പ്രകാശൻ:— എൻ്റെ കൂട്ടി! തല്ലേക്കാണ്ട് ഞാൻ എല്ലും തൊല്പി
യുമായി. ഇതു പെത്തവചിയാണ്. ഇന്തി ഒരടിക്കൊണ്ടാൽ
ഞാൻ ഈ വഴിയിൽക്കിട്ടു ചുത്തുപോകം.

സരസ്പതി:— അങ്ഗോ സാർ! അവിടുന്നു എന്നെന്നുള്ളടി കൊണ്ട്
പോകണം. ഞാനും വരുന്നു.

പ്രകാശൻ:— വേണ്ട കൂട്ടി! കൂട്ടി എൻ്റെരുക്കുവെ വരുത്തും.

സരസ്പതി:— നാം ധൂമ്പി, ഞാൻകൂട്ടി. അംഗങ്ങളും റീഭെവിടേം

പ്രകാശൻ:— ഇം വിശാലമായ ലോകം—കൂട്ടി കൂട്ടിയുടെ റഹ്‌ട്ടിനു പേരുകൾ.

സരസപതി:— അതിന്തു താൻ വന്നുള്ള ഏറ്റവിക്കം ഗാധി യെ കാണണം—സാർ ഗാധിയെ കണ്ടിട്ടുണ്ടോ?

പ്രകാശൻ:— ഇല്ല കൂട്ടി!

സരസപതി:— ഗാധിജി നടന്ന സ്ഥലത്തെ മണ്ണ് അങ്ങു കൊണ്ടുകാരംഡണാം?

പ്രകാശൻ:— കൂട്ടിക്കു തലയ്ക്കു നധിരമില്ലാത്തതുപോലെ സംസാരിക്കുന്നല്ലോ!

സരസപതി:— പറയും അദ്ദേഹം സിംകുണ്ണോഭാഷ അവിയാദമോ? അങ്ങോൽ? പറയും.

പ്രകാശൻ:— താൻ മഹാത്മജിയുടെ ആദർശത്തോടുതു ആത്മാത്മ മായി വിശ്വസിക്കുന്ന ഒരു ഭാരതീയൻ.

സരസപതി:— എന്നിട്ട് അങ്ങു് എന്തുകൊണ്ട് ശാഖാധിയെ കണ്ടില്ല? എന്തുകൊണ്ട് അദ്ദേഹം നടന്ന സ്ഥലത്തെ മണ്ണ് ദേവരിക്കുന്നില്ല? പറയു എന്തുകൊണ്ട് അങ്ങു് സിംകുണ്ണോഭാഷ പരിക്കുന്നില്ല?

പ്രകാശൻ:— ഇതെല്ലാം ഏറ്റവിക്കു പുതുമയാണ്.

സരസപതി:— എന്തു? എന്നിട്ടും അങ്ങു ഗാധിജിയുടെ ആദർശം പക്രംഞ്ഞം. അദ്ദേഹത്തെ കണ്ടിട്ടില്ല—അദ്ദേഹം നടന്ന സ്ഥലത്തെ മണ്ണുട്ടതിട്ടില്ല. സിംകുണ്ണോഭാഷ പ്രചരിപ്പിക്കുന്നില്ല. എന്നിട്ടും അങ്ങു് ആ ആദർശത്തിൽ വിശ്വസിക്കുന്നു.

പ്രകാശൻ:— അതെ ആത്മാത്മമായി വിശ്വസിക്കുന്നു.

സരസപതി:— അങ്ങു് ഒരു മനസ്സും. എന്നുള്ളടി അണി ചെ ആക്കണം.

പ്രകാശൻ:— കൂട്ടി കൂട്ടിയുടെ വീട്ടിൽപ്പോകു.

സരസപതി:— ഇല്ല. അങ്ങു് എന്നുണ്ടും ഗാധിജിയുടെ ആദർശത്തിൽ വിശ്വസിപ്പിക്കുന്നും.

പ്രകാശൻ:— കട്ടിക്ക അച്ചുനമ്മയുമില്ലോ!

സരസ്പതി:— ഉണ്ട്. അങ്ങെയെ നോൻ മുത്തായി സപീഹരി ചൂഡിക്കുന്നു. എന്നാം അങ്ങയുടെത്തുടർവ്വെ വയനാ.

പ്രകാശൻ:— ഈ പെയ്യവഴിതോടും തല്ലുകെണ്ണു എഴുന്നേറ്റു വാൻ വാഴുതു പ്രൈൻറ തുടക്കയോ? കട്ടി ഒരു കാഞ്ഞും, ചെയ്യു. പീടിക്കപ്പോൾ അച്ചുനമ്മമാരു മുള്ളുമുട്ടു. അംഗാ തുടക്ക അതുശ്വാസയനസരിച്ചു ചീവിക്കു. അംഗാ കട്ടിയുടെ കത്തര്വും. ആ മഹാത്മാവു കട്ടിയു അനന്തരമുഖിക്കൊട്ടു! എന്നിക്കു എന്നുറ ആത്മമത്തിൽ പോകണം.

സരസ്പതി:— അംഗും ഒരു സന്ധ്യാസിയാണോ?

പ്രകാശൻ:— അല്ല. ഏറം ഒരു മന്ദിരപ്പും.

സരസ്പതി:— അങ്ങേങ്ക് ആത്മമമെന്തിനോ?

പ്രകാശൻ:— ആത്മരഹര സംരക്ഷിക്കാൻ—കട്ടി പോകു.

സരസ്പതി:— ആ ആത്മമത്തിൽ എന്നാം വായനാ. അംഗും (എ) എന്ന തട്ടക്കയരും

(നന്ദി പ്രവേശിക്കുന്നു)

നന്ദി:— എടു! പെണ്ണോ! നീ ഈ വഴിൽ വന്നു കണ്ണ തെണ്ണി കളിക്കായി. സംസാരിക്കുവാം (പ്രകാശനോട്) എടാടാം നീ അഡ്ദു ഇന്നാളി വന്നതും?

പ്രകാശൻ:— അതെ.

നന്ദി:— എടാ നീ ഇന്നാളിതേത്തിലും ഒന്നു തട്ടിച്ചുപ്പോടാം. ഇം. കണ്ണ കെരംചു കട്ടിക്കളെ വിളിച്ചുനിരത്തി വരുമ്പോൾ നും പറയിക്കുകയാ നിന്നുറ ജോലി!

സരസ്പതി:— അച്ചു, എന്നാണോ അദ്ദേഹത്തെ നിരത്തിയതും

നന്ദി:— ചും, നിനോട് വീട്ടിൽപ്പോകാൻ പറത്തിട്ടും എടാ ടീ നീയിം. ഇവന്നുംയിട്ടു വല്ല ലോഹ്യംയപ്പോം തുംബാ! നിന്നു ആരാടാ ഇം വിശിവേഷം കെട്ടിച്ചു വിട്ടും?

പ്രകാശൻ:— ആ മഹാത്മാവും—സത്യം, ത്രാഗം; അഫിസ് ഇം ആദർശത്തിന്നു സജീവായുമായ ആ മഹാത്മാവും

നന്മാരി:— അപ്പെന്നവരട്ട് നീ ആ മഹാത്മാവിന്റെ അര്ഥി രോമ്മുകാരൻ. നിന്നെന്നക്കണ്ണാൽ അപ്പെന്ന തോന്തരക്കട്ടോ?

പ്രകാശൻ:— എംബു അല്ലെങ്കിൽ വിനീത ശിഷ്യൻ.

നന്മാരി:— നിന്നക്കു വീഡോ കൂടിംയാ മറ്റൊരു ഉണ്ടാം അല്ല അപ്പെന്നയിണ്ടെങ്കിൽ ഇപ്പെന്ന നടക്കമൊയില്ലോ!

പ്രകാശൻ:— ഈ വിശ്വാലമായ ലോകമാണ് എൻ്റെ വീട്.

നന്മാരി:— ഒന്ന്—ഒന്ന്—അപ്പോൾ നിന്നക്കു വാടക്കെന്നയാരിന്തെ തു ചുതു ഉദ്ധൃതികയാ കിട്ടുക. നിന്നക്കു ആളുകയിൽക്കൂടി ഘടിപ്പിച്ചു. എടു നിന്നക്കു എൻ്റെ തുടർന്ന നില്ലാമോ? പൊറംജാലി മാത്രം നോക്കിയാമതി.

പ്രകാശൻ:— നില്ലാം ആരെയും സഹായിക്കുന്നതിനു എൻ്റെപ്പോഴും തജ്ജാരാണ്

നന്മാരി:— അപ്പോൾ നിന്റെ മഹാത്മജിയോട് കരക്കുറം മിണ്ടാതിജന്നാലോ? എടു ഗാധി നിന്നെന്നതല്ലമോ! എങ്കി നെയാ! നേരാവബന്ധമാക്കു വല്ലതും തങ്കമോ? എന്നിക്കു ഗാധിയായിട്ടു നേരിയ ഒരു പരിചയമുണ്ടായില്ല. അതായതു് ആ മനസ്യും ഇനിച്ചിട്ടു് ഒരു സിനിമയേ കണ്ടിട്ടുള്ളൂ. അതേ സിനിമാതന്നെന്നയാ എന്നാം കണ്ണിരിക്കുന്നതു്. അണ്ണിനെന്നയാൽ നേരിയ പരിചയം. ആതെട്ട്! നീ ഈ ചാവഷമെല്ലാം കളിഞ്ഞു് ആദ്യം ആ തലമുടിയെക്കൈയെ നാ വെട്ടിച്ചു് നന്നായിട്ടു തേച്ചുകളിച്ചിട്ടു് ഇപ്പുത്തു കയറിയാൽ മതി. പ്രാത്തമായല്ലോടാ!

(പിംകുണ്ണോ പാടിക്കൊമ്പു തിണ്ണജി പ്രവേശിച്ചു് പ്രകാശനെ ഗൈഡററത്തോടെ നോക്കുന്നു.)

നന്മാരി:— മക്കളും! നിന്റെ മാസ്തു—തോഴ്ത്തു മാസ്തുരോ! ഒരു നല്ല വേലക്കാരനെക്കിട്ടി.

പ്രകാശൻ:— തിരുമേനീ, ഇവൻ കളുന്നാണ്. അവനെ കളിപ്പിനാടന്തു കേരാക്കുന്നില്ലോ! അഭ്യൂതാ എന്തൊരു മണം! അജുഞ്ഞോ. എടു ദ്രോഹി! പാതകി! നീ ഗാധിജിയുടെ

തെളിക്കായ ആദർശങ്ങൾക്ക് പ്രാസ്തുത്യചബൽ സാധക
ക്ക് വഴിതെറിക്കുന്നു.

പ്രകാശൻ:— മഹാത്മാവേ! ഇവാങ്കെട തെരഡകൾ പൊരുക്കമാ
റാക്കുന്നുമോ!

കൂദാജി:— ദ്രോഹി! നീ ഇന്തി അ പരിപാവനമായ നാമം ഉച്ച
രിച്ച് ഈ അന്തരീക്ഷം മലിനപ്പെടുത്തുതു് നോക്കു തി
അമേനി! ഇവൻ മഹാശാഖ, കണ്ണകെട്ട്, ലൊട്ടുലാട്ടക്കി,
കുടോറും ഇതെല്ലാം അറിയാം. കണ്ണേരു ഈ കട്ടിയെ അ
വൻ വരീകരിച്ചുതു്? ഇം നമ്മൾ വനിപ്പായിത്തന്നുകിൽ-
സരസ്പതി:— അപ്പോൾ അ മാസ്തു വഞ്ചാകനാണ്—ആഭാസനാ
ണ്

നന്ദി:— മകളേ കിൽത്തക്കേടു

കൂദാജി:— കണ്ണോ തിരുമേനി അവൻ വരീകരിച്ചതിന്റെ ഫല
മായി എന്നേയും തിരുമേനിയേയും അധികേഷപിക്കുന്നതു്

നന്ദി:— എടാ ദ്രോഹി! മാസ്തുരേ! അ മാസ്തു കഴിവില്ലേ! ഒന്ന്
ജപിച്ച് ഇവളുടെ തലേലിട്ട്. ഇവനെക്കാണ്ട് അ സിം
ക്രൂണാ കുന്തുറിക്കു പ്രാവഹ്യം ആവഞ്ഞിപ്പിക്കു

സരസ്പതി:— താപ്പോ താനാണ് അദ്ദേഹത്തെ വിളിച്ചുനിരത്തി
യതു് അദ്ദേഹത്തെ അപമാനിച്ചാൽ—

കൂദാജി:— (പ്രകാശനെ സമീപിച്ച്) സിംക്രൂണോ പാട്ടോ! ഉം
പാട്ട് സിംക്രൂണോ!

സരസ്പതി:— അപ്പോ! അപ്പോ! താൻ മരിച്ചുകളിയും.

കൂദാജി:— പെടക്കു സിംക്രൂണോ

പ്രകാശൻ:— മഹാത്മാഭവ!

കൂദാജി:— നിന്റെ മഹാത്മാവു്—ഈംഗാനയുള്ള ക്രമ്പുന്നാരെ ഏകാ
ല്ലാതിരിക്കുന്നതാണ് മഹാത്മജി പ്രിയന്ത്രപോലെ ററിം
സ—അതുകൊണ്ട്—പാട്ടോ സിംക്രൂണോ.

നന്ദി:— ഇളിച്ചുനില്ലോതെ ഗ്രന്ഥരാഖാവട്ടം പാട്ടോ!

(സംസ്കാരി “അപ്പോ അപ്പോ” എന്ന പറഞ്ഞ തട്ടക്കാം.

കൂദാജി പ്രകാശനെ പ്രധാനിക്കുവാൻ കൈയ്യുത്തിനാം. പ്രകാശൻ
“ജേയു് ഹിന്ദു് എന്നല്ലറിക്കൊണ്ട് ഓട്ടുനാം.)

കർത്തൃൻ.

രംഗം 8

തുണ്ടാന്തിക്കുട്ടി ശ്രീ ശ്രൂട്ട് മഹാത്മാഗാന്ധിയുടെ ഒരു ചിത്രം കൂടിവരുത്തുന്നതിൽ അപ്പിനീ കുറിച്ചു ഒരു ചെറിയ പ്രകാശമാനമായ ഭാര്യക്കുട്ടി, പുഞ്ചപ്പച്ചുഞ്ചാളിയും നിരുത്യ ഒരു തട്ടുമിരിക്കുന്നു. കർട്ടൻ ഉയങ്ങന്നാണിന്നുന്നും വിജയാഗ്രാമനും എന്ന ദേശിയ ഗാനം പാടുന്നു. സർസ്പരിക്കുട്ടി ഒരു ഭാരതിരൈപ്പുാലെ പ്രഥമായി ക്രമം. ആം ടൈറം. മിച്ചിട്ടു മൃദ്ഗുക്കംകൊണ്ട് രാഖ ഉഷ്ണംകെക്കുക്കും ദോക്കിത്തോടെ)

സരസ്പതിക്കുട്ടി:— ശ്രാവണിജയന്തി_നാലഞ്ച. നാലഞ്ച. (കാട് നടണ്ണകൊണ്ട്) ഗാന്ധിജയന്തി നാലഞ്ച_സിംകുണ്ണോ! സിംകുണ്ണോ!

(നമ്പുരി ശ്രോകാവാത്തോടെ. പ്രഭാശിച്ചു ‘മകളേ’ എന്നവിളിക്കുന്നു. സരസ്പതിക്കുട്ടി നമ്പുരിയുടെ ഓരോ തിരിഞ്ഞുകൊണ്ട്) നാലഞ്ച_സിംകുണ്ണോ? പറയു നുറേറാനു പ്രാവശ്യം പറയു. സിംകുണ്ണോ?: ‘അവരുടെ സുക്കടമാർഗ്ഗിയാണ്’ ഹ ഹ ഹ ഹ_ഗാന്ധിജയന്തി! ‘മരണമാണിനിയെൻ്റെ തുട്ടിക്കാരൻ’ ഹ ഹ ഹ ഹ പറയു! സിംകുണ്ണോ! നാലഞ്ച_നാലഞ്ച_അച്ചു_അതു ഗാനം വണ്ണുകൾ_കൊച്ചംവണ്ണുകൾ - മഹാത്മാവോ! അവരുടെ തെററകൾ പൊരക്കേണമേ! സിംകുണ്ണോ. പറയു_പറയു!

(കുഞ്ചിജിയെ കെട്ടിവലിച്ചു് കാത്തി മുമ്പിലും ശക്രം താസും പുറകിലുമായി ‘സിംകുണ്ണോ. ഏഹലോ! ഫോം സിംകുണ്ണോ_ഏഹലോം എന്ന വണ്ണിവലിക്കണ്ണപോലെ കൊണ്ടുവരുന്നു. സരസ്പതിക്കുട്ടി തുഡ്യജിയെ നോക്കി കൊണ്ടു) സിംകുണ്ണോം. ഹ ഹ ഹ ഹ_സിംകുണ്ണോ! മാറ്റുക സിംകുണ്ണോ മാറ്റുക.

നമ്പുരി:— മകളേ! ഞാൻ എത്തുവേണമെങ്കിലും മെച്ചും.

സരസ്പതി:— നുറേറാനു പ്രാവശ്യം സിംകുണ്ണോ പറയു! ഉം. (‘വരേമാതരം’ പാട്ടിക്കൊണ്ടു പ്രകാശം ശശം പ്രവേശിക്കുന്നു. ഗാന്ധിജിയുടെ ചിത്രം. സരസ്പതിക്കുട്ടിയെ കാണിക്കുന്നു. കുമേണ സരസ്പതിക്കുട്ടി_സുഖോധയയാക്കുന്നു. എല്ലാപോരം_വരേമാതരം ഗാനം എററുപാടുന്നു.)

ശക്രം:— മഹാത്മാഗാന്ധി_

ഭാസു്:— നമ്പുരി ഗാന്ധി!

കർട്ടൻ.

പുതിയ റാഷ്ട്രീയഗവർണ്ണറി

രാജകൂട്ടക്കാർ. (വി. എസ്. രാമവർഷ)	0	8	0
മഹാത്മജിയുടെ അന്ത്യകാലത്തെ സ്വപ്നഗിക്കുന്ന മനോഹരകരിതകളുടെ സമാരാരം			
മഹാത്മജി. (ഡി. എസ്. എൻവീ.എൽ)	0	10	0
മഹാത്മജിയുടെ ആദ്യകാംഗാധരത്തെ ആദ്യരക്ഷകൾ രഹിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു ജീവചരിത്രകാവ്യം.			
സ്പാതാന്ത്രപ്രാഭ്യം (ഡി. ശങ്കരകുമാർപ്പാഠി)	0	4	0
ഭാരതത്തിന്റെ സ്പാതാന്ത്രപ്രാഭ്യിൽ ആദ്യശാഖിച്ചു ജി. രഹിച്ചവിശ്വാസമായ ലണ്ടനാപ്പാഠി			
ആഗസ്റ്റ് 15.	0	6	0
ജി. ഇടക വിശ്വാസമായ ഒരു ദശകാവ്യം			
അടീക (പാലാനാരായണൻ നായർ)	0	8	0
കൈ വിശ്വാസ റാഷ്ട്രീയകാവ്യം.			
സമരകമക്കാർ (എസ്. കെ. ആർ. കുമാർ)	0	8	0
ജവഹർലാൽ നെഹ്രു (നാലാക്കൽ)	1	8	0
ആവാരു ത്രിപാലാനി	0	8	0
രാജൻ ബാബു	0	12	0
സ്പാതാന്ത്രഗീതി	0	12	0
വഴുവേദത്താം, ഉള്ളിൾ, ജി. തൃക്കാളിയുള്ള മാരാക്കവികളുടെ ക വിഭാഗാല്പങ്ങൾ.			
ജാനേകം പ്രാഥുക്കങ്ങൾ വിജുവാനായ്			

രാനേജർ

രൂപി നാസിംഹവിലാസം എക്സ്‌ലിഭേറ്റു

ത്രാവുക A. O.
കൗത്തിരുത്താട്ട് P. O..

